Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2024/6740

26.11.2024

P9_TA(2024)0105

Izvajanje skupne varnostne in obrambne politike – letno poročilo za leto 2023

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 28. februarja 2024 Izvajanje skupne varnostne in obrambne politike – letno poročilo za leto 2023 (2023/2119(INI))

(C/2024/6740)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

— ob upoštevanju naslova V Pogodbe o Evropski uniji (PEU), zlasti drugega poglavja drugega oddelka o določbah o skupni varnostni in obrambni politiki (SVOP),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/697 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o vzpostavitvi Evropskega obrambnega sklada ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2018/1092 ([1]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) 2019/452 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzpostavitvi okvira za pregled neposrednih tujih naložb v Uniji ([2]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) 2023/2418 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o vzpostavitvi instrumenta za okrepitev zmogljivosti evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili (EDIRPA) ([3]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) 2023/1525 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. julija 2023 o podpori proizvodnji streliva (ASAP) ([4]),

— ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje varne in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami in spremembi uredb (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 in (EU) 2019/1020 (COM(2023)0160),

— ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi ukrepov za okrepitev solidarnosti in zmogljivosti v Uniji za odkrivanje kibernetskovarnostnih groženj in incidentov ter pripravo in odzivanje nanje (COM(2023)0209),

— ob upoštevanju Sklepa Sveta (SZVP) 2017/2315 z dne 11. decembra 2017 o vzpostavitvi stalnega strukturnega sodelovanja (PESCO) in določitvi seznama vključenih držav članic ([5]),

— ob upoštevanju Sklepa Sveta (SZVP) 2021/509 z dne 22. marca 2021 o vzpostavitvi Evropskega mirovnega instrumenta in razveljavitvi Sklepa (SZVP) 2015/528 ([6]),

— ob upoštevanju Sklepa Sveta (SZVP) 2022/1970 z dne 17. oktobra 2022 o spremembi Sklepa 2010/452/SZVP o nadzorni misiji Evropske unije v Gruziji, EUMM Georgia ([7]),

— ob upoštevanju Sklepa Sveta (SZVP) 2022/1968 z dne 17. oktobra 2022 o misiji Evropske unije za vojaško pomoč v podporo Ukrajini (EUMAM Ukraine) ([8]),

— ob upoštevanju Sklepa Sveta (SZVP) 2022/2507 z dne 19. decembra 2022 o spremembi Sklepa 2010/452/SZVP o nadzorni misiji Evropske unije v Gruziji, EUMM Georgia ([9]),

([1]) UL L 170, 12.5.2021, str. 149.
([2]) UL L 791, 21.3.2019, str. 1.
([3]) UL L, 2023/2418, 26.10.2023, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj?locale=sl.
([4]) UL L 185, 24.7.2023, str. 7.
([5]) UL L 331, 14.12.2017, str. 57.
([6]) UL L 102, 24.3.2021, str. 14.
([7]) UL L 270, 18.10.2022, str. 93.
([8]) UL L 270, 18.10.2022, str. 85.
([9]) UL L 325, 20.12.2022, str. 110.

— ob upoštevanju Sklepa Sveta (SZVP) 2023/162 z dne 23. januarja 2023 o misiji Evropske unije v Armeniji (EUMA) ([10]),

— ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta z dne 14. in 15. decembra 2023 v zvezi z odločitvijo za začetek pristopnih pogajanj z Ukrajino in Republiko Moldavijo, začetek pristopnih pogajanj z Bosno in Hercegovino, ko bo dosežena potrebna raven skladnosti z merili za članstvo, ter podelitev status države kandidatke Gruziji pod pogojem, da bodo sprejeti ustrezni ukrepi iz priporočila Komisije z dne 8. novembra 2023,

— ob upoštevanju izjave visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 16. februarja 2024 o načrtovani izraelski vojaški operaciji v Rafi,

— ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 22. januarja 2018 o celostnem pristopu k zunanjim konfliktom in krizam ter z dne 24. januarja 2022 o varnostnih razmerah v Evropi,

— ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 21. februarja 2022 o podaljšanju in okrepitvi izvajanja koncepta „koordinirane prisotnosti na morju“ v Gvinejskem zalivu,

— ob upoštevanju Izjave iz Versaillesa, sprejete na neformalnem srečanju voditeljev držav in vlad 11. marca 2022,

— ob upoštevanju strateškega kompasa za varnost in obrambo – za Evropsko unijo, ki varuje svoje državljane in državljanke, vrednote in interese ter prispeva k mednarodnemu miru in varnosti, ki ga je Svet odobril 21. marca 2022, Evropski svet pa potrdil 25. marca 2022, in letnega poročila o napredku pri izvajanju strateškega kompasa za varnost in obrambo, objavljeno marca 2023,

— ob upoštevanju pakta o civilnih vidikih SVOP – za učinkovitejše civilne misije, ki ga je Svet odobril 22. maja 2023,

— ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 18. maja 2022 z naslovom Analiza vrzeli pri naložbah v obrambo in nadaljnji koraki (JOIN(2022)0024),

— ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 10. marca 2023 o posodobljeni strategiji EU za pomorsko varnost in povezanem akcijskem načrtu z naslovom Izboljšana strategija EU za pomorsko varnost za spreminjajoče se pomorske grožnje (JOIN(2023)0008),

— ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 10. marca 2023 z naslovom Vesoljska strategija Evropske unije za varnost in obrambo (JOIN(2023)0009),

— ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 10. novembra 2022 z naslovom Akcijski načrt za vojaško mobilnost 2.0 (JOIN(2022)0048),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 27. septembra 2023 z naslovom Za odpornejšo, konkurenčnejšo in bolj trajnostno Evropo (COM(2023)0558),

— ob upoštevanju 8. poročila o napredku pri izvajanju skupnega svežnja predlogov, ki sta ga 6. decembra 2016 in 5. decembra 2017 potrdila Svet EU in Severnoatlantski svet, in ga 16. junija 2023 Svetu EU in Severnoatlantskemu svetu skupaj predložila podpredsednik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko/visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve (PP/VP) ter generalni sekretar Nata,

— ob upoštevanju Severnoatlantske pogodbe,

— ob upoštevanju strateškega koncepta NATO 2022 in sporočila z vrha NATO 2023 v Vilni,

— ob upoštevanju deklaracije z madridskega vrha, ki so jo sprejeli voditelji držav in vlad Nata, udeleženi na zasedanju Severnoatlantskega sveta 29. junija 2022 v Madridu,

([10]) UL L 22, 24.1.2023, str. 29.

— ob upoštevanju treh skupnih deklaracij o sodelovanju med EU in Natom, podpisanih 8. julija 2016, 10. julija 2018 in 10. januarja 2023,

— ob upoštevanju Ustanovne listine Organizacije združenih narodov, zlasti člena 2.4, ki prepoveduje uporabo sile, in člena 51 o neodtujljivi pravici do individualne in kolektivne samoobrambe,

— ob upoštevanju resolucij Varnostnega sveta OZN 1325 (2000), 1889 (2013), 2122 (2013), 2242 (2015) in 2493 (2019) o ženskah, miru in varnosti ter resolucij 2250 (2015), 2419 (2018) in 2535 (2020) o mladih, miru in varnosti,

— ob upoštevanju Konvencije Organizacije združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu (UNCLOS),

— ob upoštevanju resolucij Varnostnega sveta OZN o Cipru in njegove izjave za javnost o Cipru z dne 21. avgusta 2023,

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. maja 2022 o grožnjah za stabilnost, varnost in demokracijo v Zahodni in Sahelski Afriki ([11]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 18. januarja 2023 o izvajanju skupne varnostne in obrambne politike – letno poročilo za leto 2022 ([12]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. januarja 2023 o humanitarnih posledicah blokade v Gorskem Karabahu ([13]),

— ob upoštevanju svojih resolucij z dne 9. marca 2022 ([14]) in 1. junija 2023 ([15]) o tujem vmešavanju v vse demokratične procese v Evropski uniji, vključno z dezinformacijami,

— ob upoštevanju svojih resolucij z dne 15. marca 2023 o odnosih med EU in Armenijo ([16]) ter odnosih med EU in Azerbajdžanom ([17]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 18. aprila 2023 o izvajanju civilne SVOP in druge pomoči EU na področju civilne varnosti ([18]),

— ob upoštevanju svojega priporočila Svetu in PP/VP z dne 8. junija 2022 o zunanji, varnostni in obrambni politiki EU po ruski vojni agresiji proti Ukrajini ([19]),

— ob upoštevanju svojega priporočila z dne 5. oktobra 2022 Svetu, Komisiji in PP/VP o strateških odnosih in partnerstvu EU z Afriškim rogom ([20]),

— ob upoštevanju svojega priporočila Svetu, Komisiji in PP/VP z dne 23. novembra 2022 v zvezi z novo strategijo EU za širitev ([21]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. aprila 2023 o zmogljivosti EU za hitro napotitev, bojnih skupinah EU in členu 44 PEU – nadaljnji ukrepi ([22]),

— ob upoštevanju svojega priporočila z dne 10. februarja 1999 o ustanovitvi evropskih civilnih mirovnih enot ([23]),

— ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,

— ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A9-0403/2023),

([11]) UL C 465, 6.12.2022, str. 137.
([12]) UL C 214, 16.6.2023, str. 54.
([13]) UL C 214, 16.6.2023, str. 104.
([14]) UL C 347, 9.9.2022, str. 61.
([15]) Sprejeta besedila, P9_TA(2023)0219.
([16]) UL C, C/2023/404, 23.11.2023, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/404/oj.
([17]) UL C, C/2023/405, 23.11.2023, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/405/oj.
([18]) UL C, C/2023/445, 1.12.2023, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/445/oj.
([19]) UL C 493, 27.12.2022, str. 136.
([20]) UL C 132, 14.4.2023, str. 115.
([21]) UL C 167, 11.5.2023, str. 105.
([22]) UL C, C/2023/448, 1.12.2023, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/448/oj.
([23]) UL C 150, 28.5.1999, str. 164.

A. ker se evropska celina sooča z najbolj zapleteno kombinacijo vojaških in nevojaških groženj, nastalih zaradi ruske nezakonite vojne agresije na Ukrajino, ki je resno ogrozila varnost in stabilnost EU; ker so z rusko agresijo kršeni mednarodno pravo, načela Ustanovne listine Organizacije združenih narodov in Helsinške sklepne listine in pomeni napad na mednarodni red, utemeljen na pravilih, hkrati pa je ogroženo osrednje načelo o neuporabi sile v mednarodnih odnosih; ker se je zaradi ruske vojne agresije na Ukrajino, vzporedno pa je prišlo do zaostrovanja varnosti tudi na drugih področjih, kot so energetika, preskrba s hrano in informacijsko stanje, nakazalo, da se bo mednarodno geopolitično okolje spremenilo v konkurenčnejše in manj varno;

B. ker te nevojaške grožnje vključujejo dezinformacije, kibernetske napade, gospodarski pritisk, prehransko in energetsko izsiljevanje, uporabo migracij kot sredstva in prevratni politični vpliv za namen podpiranja Rusije pri njenih nezakonitih vojaških operacijah;

C. ker ruska vojna agresija na Ukrajino ter vse večja asertivnost drugih regionalnih in globalnih akterjev, kot so Kitajska, Iran in nekatere zalivske države, povzročata nestabilnost v neposrednem sosedstvu EU, tudi s strateškimi naložbami in dezinformacijskimi kampanjami, v nekaterih primerih pa tudi z zagotavljanjem politične, finančne, operativne in logistične podpore sovražnim subjektom v regiji; ker mora EU predvsem državam kandidatkam zagotoviti večjo podporo, če želi ohraniti stabilnost in varnost ter povečati obrambno sodelovanje, zlasti v boju proti dezinformacijam in hibridnemu vojskovanju; ker je prihodnost Zahodnega Balkana in držav vzhodnega sosedstva v EU;

D. ker vztrajni poskusi Rusije, da bi destabilizirala EU in spodkopala evropsko varnostno strukturo, od EU zahtevajo, da znatno okrepi kohezijo in učinkovitost svoje zunanje, varnostne in obrambne politike ter strateško suverenost, določi svoje strateške cilje, brani svoje interese, vrednote in državljane znotraj in zunaj svojih meja, na Zahodnem Balkanu ter v svojem neposrednem vzhodnem in južnem sosedstvu, zagotovi mir, varnost ljudi, trajnostni razvoj in demokracijo ter podpre svoje partnerje;

E. ker je strateško okolje evropske celine kot celote zelo nestanovitno, saj so v večini sosednjih regij, od Kavkaza do Sahela in od Bližnjega vzhoda do nekaterih območij Severne Afrike, prisotni konflikti, ki so odkriti ali prikriti; ker Rusija poleg priključitve Krima ter regij Doneck, Herson, Lugansk in Zaporožje v Ukrajini še vedno zaseda regiji Abhazijo in Južno Osetijo v Gruziji ter Pridnestrje v Republiki Moldaviji, kar izkazuje potrebo po stalni prisotnosti SVOP v regiji;

F. ker je sodelovanje EU z nekaterimi afriškimi državami sporno; ker morajo EU in njene države članice oceniti učinkovitost misij in operacij EU v okviru SVOP;

G. ker je treba Ukrajini zagotoviti potrebne vojaške zmogljivosti za toliko časa, kolikor je potrebno, da Ukrajina doseže odločilno vojaško zmago in konča rusko nezakonito vojno agresijo, obnovi svojo suverenost in ozemeljsko celovitost znotraj svojih mednarodno priznanih meja ter prepreči vsakršno prihodnjo agresijo; ker Ukrajina s svojo obrambo ščiti in se bori tudi za evropske vrednote in temeljne varnostne interese; ker je bilo sodelovanje med EU in Natom bistveno pri usklajevanju dobave orožja Ukrajini;

H. ker obstaja nova nujnost, da EU okrepi svoje zmogljivosti, tudi z nadgradnjo doslej največje podpore Ukrajini in povečanjem financiranja Evropskega obrambnega sklada, vojaške mobilnosti in zlasti evropskega mirovnega instrumenta, prek katerega je EU Ukrajini zagotovila vojaško opremo v vrednosti več kot 5 milijard EUR, pa tudi prek projektov stalnega strukturnega sodelovanja ter vojaških in civilnih misij v okviru SVOP; ker mora EU tudi v prihodnje spodbujati raziskave, tehnološki razvoj in inovacije na področju varnosti in obrambe, pa tudi kibernetske varnosti;

I. ker sta Parlament in Svet leta 2023 z aktom o skupnem javnem naročanju (EDIRPA) in aktom v podporo proizvodnji streliva (ASAP) sklenila sporazuma o evropski obrambni industriji, da se spodbudi skupno javno naročanje obrambnih proizvodov, povečajo proizvodne zmogljivosti evropske obrambne industrije, obnovijo izčrpane zaloge in zmanjša razdrobljenost v sektorju javnega naročanja za obrambo; ker so potrebne nadaljnje pobude za vzpostavitev resničnega evropskega obrambnega povezovanja, vključno z evropskim programom za naložbe v obrambo in evropsko strategijo za obrambno industrijo;

J. ker brez znatnih proračunskih sredstev ta obrambna orodja ne bodo imela pričakovanega učinka niti na vojaško podporo Ukrajini niti na razvoj prave evropske obrambne zmogljivosti in konkurenčne obrambne tehnološke in industrijske baze EU (EDTIB); ker večletni finančni okvir in njegova revizija ne izboljšujeta proračuna, namenjenega evropski obrambi; ker so bili oblikovani predlogi za ustanovitev skupnega obrambnega sklada v višini 100 milijard EUR, ki bi bil namenjen takojšnji okrepitvi domače proizvodnje orožja in streliva in bi se financiral z evropskimi obveznicami;

K. ker sta za povečanje obrambnih zmogljivosti EU in držav članic potrebna pametnejša poraba in obsežnejše skupno javno naročanje; ker izgradnja zmogljivosti in njihovo prilagajanje vojaškim potrebam zahtevata skupno strateško kulturo, dojemanje groženj in rešitve, ki jih je treba razviti in združiti v doktrinah in konceptih; ker mora EU pripraviti svoj prihodnji okvir za obrambno sodelovanje na področju vojaških zmogljivosti, od njihove zasnove do razvoja in operativne uporabe, če želimo s skupnimi močmi povečati našo obrambno pripravljenost;

L. ker se je ob ruski vojni agresiji na Ukrajino ponovno potrdilo, da Natu pripada osrednja vloga pri kolektivni obrambi njegovih članic in da je močna čezatlantska vez nepogrešljiva; ker se je v številnih državah članicah EU in Nata zaradi vojne pokazalo tudi nezadostno vlaganje v varnost in obrambo; ker je odločitev voditeljev Nata, da za obrambne izdatke namenijo najmanj 2 % BDP, uresničilo le nekaj držav članic Nata; ker bi moral 2-odstotni cilj za porabo predstavljati minimum za države članice EU in Nata in ne zgornje meje za obrambne izdatke;

M. ker so teroristični napadi Hamasa na Izrael opozorili na nestabilne in dinamične varnostne razmere na Bližnjem vzhodu ter na potrebo, da EU in drugi mednarodni akterji prevzamejo večjo odgovornost ter vladam in organizacijam civilne družbe v regiji pomagajo doseči trajni in trajnostni mir, zlasti z nadaljnjo podporo rešitvi dveh držav med Izraelom in Palestino ter bojem proti terorizmu in radikalizaciji v regiji; ker je bilo 7. oktobra 2023 med podlim terorističnim napadom Hamasa ubitih 1 139 Izraelcev in tujih državljanov, 240 ljudi pa je bilo vzetih za talce; ker je bilo v Gazi zaradi odziva izraelske vlade ubitih več deset tisoč nedolžnih Palestincev ter na stotine osebja OZN, zdravstvenega osebja in novinarjev; ker sta nenehno bombardiranje in prisilna evakuacija Palestincev na jug Gaze povzročila hude in hitro slabšajoče se humanitarne razmere; ker so izraelske sile in naseljenci od 7. oktobra 2023 na Zahodnem bregu ubili vsaj 330 Palestincev;

N. ker potekajoči napadi v Rdečem morju z območij Jemna pod hutijevskim nadzorom ob podpori Irana močno ogrožajo svobodo plovbe, pomorsko varnost in mednarodno trgovino; ker dodatni napadi različnih milic, ki jih podpira Iran, v Iraku in Siriji še povečujejo nevarnost regionalnega zaostrovanja razmer; ker je tveganje zaostrovanja razmer v regiji doslej največje v več desetletjih;

O. ker je cilj strateškega kompasa opremiti EU s potrebnimi strateškimi smernicami ter realističnimi in operativnimi orodji za prehod na usklajeno in verodostojno obrambno politiko, ki bo temeljila na bistveno okrepljenem vojaškem sodelovanju med državami članicami, in zagotoviti, da bo postala učinkovita in sposobna varnostna institucija ter prodorna globalna akterka, tudi glede na nove varnostne razmere, usposobljena za hitro odzivanje na krize zunaj EU; ker so se voditelji EU zavezali, da bodo razvili načine za prožnejše sprejemanje odločitev, zlasti s členom 44 PEU, ki „koalicijam voljnih“ omogoča izvajanje misij in operacij v imenu EU; ker mora EU za obvladovanje sedanjega mednarodnega okolja sprejeti celovit pristop, na podlagi katerega bo obvladala vse grožnje, s katerimi se sooča;

P. ker strateški kompas pozitivno prispeva k svetovni in čezatlantski varnosti ter mora biti skladen in združljiv s strateškim konceptom Nata; ker se je sodelovanje med EU in Natom v zadnjem času znatno izboljšalo; ker člen 5 Severnoatlantske pogodbe in člen 42(7) PEU predvidevata za članice klavzulo o vzajemni obrambi; ker člen 222 PDEU določa tudi „solidarnostno klavzulo“ med državami članicami EU;

Q. ker mora EU, kot je navedeno v strateškem kompasu, še naprej stremeti k odprti strateški avtonomiji in tehnološki suverenosti ter hkrati krepiti partnerstva s podobno mislečimi partnerji, da bi zaščitila svoje vrednote in interese ter tudi tiste, na strani svojih zaveznikov in sosed;

R. ker je v okviru SVOP devet vojaških misij in trinajst civilnih misij z več kot 4 000 pripadniki; ker se za misije in operacije SVOP pogosto ne sprejemajo hitre odločitve, Svet zanje uporablja pretirano mikroupravljanje, finančni, logistični in človeški viri pa ostajajo omejeni; ker države članice v misije in operacije pošiljajo manj osebja; ker je zaradi teh ovir omejena splošna uspešnost misij in operacij SVOP; ker je eden od ciljev strateškega kompasa okrepiti civilne in vojaške misije in operacije EU v okviru SVOP, tako da se jim podelijo preudarne in bolj odzivne pristojnosti, spodbujajo hitri in prožnejši postopki odločanja ter zagotovi večja finančna solidarnost;

S. ker je cilj misij in operacij SVOP okrepiti odpornost in stabilnost evropskega sosedstva, na primer v Sredozemlju, na Južnem Kavkazu in v črnomorski regiji, na Zahodnem Balkanu in v Afriškem rogu, in sicer z zagotavljanjem storitev, kot so vojska, policija, obalna straža, usposabljanje za upravljanje meja in krepitev zmogljivosti; ker je treba za dosego ciljev misij SVOP začeti s svetovanjem in usposabljanjem za spopadanje z nastajajočimi in prelomnimi tehnologijami, katerih uporaba hitro vstopa v okolje zamrznjenih konfliktov;

T. ker celostni pristop EU k zunanjim konfliktom in krizam predvideva skladno uporabo različnih zmogljivosti EU, na podlagi katerih naj se dopolnjujeta varnostna in obrambna politika Unije ter razvija sinergizem z drugimi civilnimi orodji, če želimo prispevati k varnosti ljudi in trajnostnemu miru v Evropi in širšem svetu;

U. ker imajo konflikti nesorazmerno velik vpliv na ženske in dekleta in med drugim stopnjujejo nasilje na podlagi spola, o čemer priča tudi ruska neupravičena vojna agresija na Ukrajino; ker je v civilnih misijah SVOP, vojaških misijah in vojaških operacijah izrazito premalo žensk; ker je treba v mirovnih in vojaških operacijah spodbujati in krepiti žensko participacijo;

V. ker se je pri misiji EU za vojaško pomoč v podporo Ukrajini (EUMAM Ukraine) potrdilo, da imajo misije in operacije v okviru SVOP pozitiven učinek, ko države članice zagotovijo potrebna sredstva in prispevke; ker se je z misijo EUMAM Ukraine že dosegel cilj – 30 000 usposobljenih ukrajinskih vojakov; ker so v misiji EUMAM Ukraine na podlagi trenutnih rezultatov in trendov pripravljeni usposobiti še več pripadnikov ukrajinske vojske, da bi dosegli cilj 60 000 vojakov; ker so v misiji pripravljeni tudi na to, da se po potrebi vključijo v zračno in pomorsko usposabljanje ter se odzovejo na vse druge nujne zahteve Ukrajine po usposabljanju;

W. ker so misije in operacije SVOP pogosto tarča hibridnih groženj, vključno s kampanjami za tuje manipuliranje z informacijami in vmešavanje, kar ogroža njihovo uspešnost pri stabilizaciji države, v katero so napotene; ker je treba v sklopu civilne zmogljivosti EU za načrtovanje in izvajanje operacij ter vojaške zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje operacij preučiti, kako napotene sile zaščititi pred hibridnimi grožnjami;

X. ker Rusija uporablja zasebna vojaška podjetja, med njimi skupino Wagner, kot del nabora orodij za hibridno vojskovanje, da bi ohranila verjetnost zanikanja, hkrati pa uspešno uveljavlja svoj vpliv v različnih regijah ter pridobiva dostop do naravnih virov in kritične infrastrukture; ker naj bi Wagnerjeva skupina zagrešila grozodejstva v Ukrajini, Maliju, Libiji, Siriji in Srednjeafriški republiki; ker je okrepila protievropska čustva, zlasti v državah z močno prisotnostjo EU ali v državah, ki gostijo misije SVOP; ker so razmere v Maliju, Burkini Faso in Nigru zaznamovane z nesodelovanjem pučistov z drugimi partnerji, tudi z misijo EU za usposabljanje v Maliju, regionalnimi organizacijami in misijo MINUSMA;

Y. ker so pučisti po julijskem državnem udaru v Nigru sprejeli odločitev, da pripravijo postopek za pregon zakonitega nigerijskega predsednika Mohameda Bazuma zaradi „veleizdaje“; ker je Gospodarska skupnost zahodnoafriških držav (ECOWAS) vodila „dvotirno“ politiko – mediacijo in hkrati sankcije (trgovinske, bančne in individualne); ker je EU izrazila močno podporo ECOWAS, pripravljenost za vzpostavitev avtonomnega režima sankcij in voljo, da preuči vse morebitne prošnje ECOWAS za nadaljnjo podporo; ker sta po državnem udaru obe misiji v okviru SVOP (misija EU za krepitev zmogljivosti (EUCAP Sahel Niger) in misija EU za vojaško partnerstvo v Nigru) začasno prekinili svoje operativne dejavnosti in v državi obdržali le potrebno glavnino osebja; ker so bili štirje tekoči ukrepi pomoči iz evropskega mirovnega instrumenta (skupaj 74 milijonov EUR) začasno zamrznjeni; ker misija EU za usposabljanje in misija EU za krepitev zmogljivosti v Sahelu in Srednjeafriški republiki nista prinesli pričakovanih rezultatov;

Z. ker nestabilnost in negotovost v južnem sosedstvu in na območju Sahela med sabo tesno sovpadata z evropskim upravljanjem zunanjih meja in ostajata stalno aktualna izziva za to področje; ker misija EU za pomoč na meji v Libiji in vojaška operacija Evropske unije v Sredozemlju (operacija IRINI) prispevata k prizadevanjem za trajnostni mir, varnost in stabilnost, tako da se izvaja embargo na orožje in boj proti nedovoljeni trgovini z orožjem in ljudmi;

AA. ker zlonamerno tuje vmešavanje in dezinformacijske kampanje, ki jih sponzorira zlasti Rusija, v nekaterih primerih pa tudi drugi akterji, na primer Kitajska in Iran, resno izzivajo zunanjepolitično delovanje EU;

AB. ker je treba zaradi naraščanja hibridnih napadov in groženj, o čemer pričajo dejavnosti Rusije v EU, Ukrajini, Afriki in drugod, razviti celovite instrumente za odkrivanje, preprečevanje in odzivanje na takšne incidente ter zaščito državljanov in sredstev Unije, in sicer s preoblikovanjem tradicionalnih vojaških zmogljivosti, izboljšanjem varnosti kritične infrastrukture, bojem proti tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju in nadaljnjim razvojem skupne visoke ravni kibernetske varnosti; ker Kitajska vse nazorneje prikazuje taktike hibridnega vojskovanja, tudi v indijsko-pacifiški regiji in Južnokitajskem morju, s čimer želi ogroziti stabilnost in varnost EU;

AC. ker se bo v prihodnjih letih pri hibridnih grožnjah vse bolj uporabljala sistematična kombinacija informacijskega vojskovanja, učinkovito odzivnega manevriranja sil, množičnega kibernetskega vojskovanja ter novih in uničujočih tehnologij, delujočih tako na morskem dnu kot v vesolju, pri čemer se bodo začeli lansirati dovršeni sistemi za nadzor in udarce v vesolju, vse to pa bo možno zahvaljujoč napredni umetni inteligenci, kvantnemu računalništvu, vse bolj inteligentnim tehnologijam za večje skupine dronov, kibernetskim zmogljivostim za ofenzivo, hipersoničnim raketnim sistemom ter nanotehnologiji in biološkemu vojskovanju;

AD. ker se okoli 90 % zunanje trgovine Unije opravi po morju; ker je svetovna oskrba z nafto in plinom v približno dveh tretjinah primerov pridobljena na morju ali se po njem prevaža; ker se do 90 % mednarodnih prenosov podatkov in komunikacij izvaja po podmorskih kablih; ker organizirani kriminal in preprodajalci drog velik del svojih dejavnosti izvajajo po morju in celo uporabljajo potopna ali polpotopna vozila ali opremo, ki jih službe kazenskega pregona težko ujamejo;

AE. ker sta varnostno in obrambno sodelovanje s partnerji in zavezniki bistvena za prizadevanje EU, da zagotovi varnost na mednarodni ravni; ker je sodelovanje z organizacijami, kot so OZN, Nato, Afriška unija, Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE), Združenje držav jugovzhodne Azije ter številni zavezniki in podobno misleči partnerji, odločilno za uspešno izvajanje SVOP;

AF. ker so ZDA najbolj pomembna zaveznica EU; ker skupno sodelovanje, partnerstvo in prijateljstvo med EU – ZDA, ki se med drugim odražajo v našem skupnem sodelovanju v okviru Nata, tvorijo temelj naše skupne svobode, blaginje, demokracije in varnosti;

AG. ker je Latinska Amerika strateška partnerica EU in ker obstaja veliko neizkoriščenih možnosti za vzpostavitev resničnega strateškega partnerstva, tudi na področju varnostnega sodelovanja;

AH. ker sta Komisija in Parlament zavezana k temu, da si prizadevata za krepitev EU in njene vloge pri delovanju navzven, da postane njen odziv bolj strateški in avtonomen;

AI. ker arktična regija postaja vse pomembnejša za geopolitiko, gospodarski razvoj in promet, hkrati pa se tu soočajo z izzivi, povezanimi s podnebnimi spremembami in militarizacijo;

AJ. ker vse agresivnejše ravnanje Kitajske, zlasti v njenem sosedstvu, kot sta Tajvanska ožina in Južnokitajsko morje, ogroža regionalno in svetovno varnost; ker Kitajska že več let spodbuja alternativni diskurz, izziva demokratične vrednote, odprte trge in mednarodni red, ki temelji na pravilih; ker vedno večji vpliv Kitajske v mednarodnih organizacijah ovira pozitiven napredek in je Tajvan še bolj izključen iz zakonite in smiselne udeležbe;

AK. ker so ZDA, Japonska in Južna Koreja 18. avgusta 2023 organizirale zgodovinsko prvo tristransko srečanje; ker je medsebojno sodelovanje med podobno mislečimi državami, zlasti v indijsko-pacifiški regiji, nujno za miren in uspešen razvoj regije; ker bi si morala EU prizadevati tudi za okrepitev sodelovanja na področju varnosti s temi podobno mislečimi državami v regiji;

AL. ker obstaja nevarnost nastanka nestabilnega stanja na Kosovu in za potek dialoga med Beogradom in Prištino, ki ga je omogočila EU; ker je vojaška operacija Evropske unije v Bosni in Hercegovini (EUFOR Althea) zelo pomembna za varnost in stabilnost Bosne in Hercegovine ter regije;

AM. ker ima kulturna dediščina univerzalno razsežnost kot pričevanje zgodovine, neločljivo povezano z identiteto narodov, ki jo mora mednarodna skupnost zaščititi in ohraniti za prihodnje generacije;

AN. ker je za izvajanje praktičnih ukrepov za mir potreben celosten pristop k utrjevanju miru, da bo mogoče vključiti civilne strokovnjake; ker lokalne in mednarodne nevladne organizacije izvajajo ključne dejavnosti za preprečevanje konfliktov in mirno reševanje sporov ter je izjemno pomembno, da se njihove izkušnje čim bolje izkoristijo;

1. je zaskrbljen zaradi hitrega poslabšanja varnostnih razmer v svetu in meni, da so evropska in čezatlantska enotnost ter tesno sodelovanje s podobno mislečimi partnerji po vsem svetu v teh časih velike negotovosti bolj kot kdaj koli prej potrebni za soočanje z izzivi, ki jih prinašajo številne svetovne krize, obenem pa tudi za proaktivno delovanje in odločno odzivanje na grožnje mednarodnemu redu, ki temelji na pravilih, ter lažje uspešno izvajanje SVOP;

2. enotno podpira Ukrajino in odločno obsoja rusko nezakonito, neizzvano in neupravičeno vojno agresijo; obžaluje globalne posledice ruske nezakonite vojne agresije, ki je prizadela države in ranljive družbe po vsem svetu z višjimi cenami energije in pomanjkanjem hrane, obenem pa se grobo krši in ogroža mednarodno pravo in načela Ustanovne listine OZN ter spodkopava evropsko in svetovno varnost oziroma stabilnost; priznava, da Rusija ob podpori Belorusije, Irana in Severne Koreje nadaljuje svojo vojno agresijo proti Ukrajini ter ohranja aktivno vojaško prisotnost tam, kjer meni, da je to zanjo strateško pomembno;

3. najostreje obsoja zavržne teroristične napade teroristične skupine Hamas na Izrael, tudi ugrabitev talcev; izraža podporo državi Izrael in njenemu ljudstvu ter palestinskim civilistom v Gazi in na Zahodnem bregu; poziva k takojšnji in brezpogojni izpustitvi vseh talcev, ki jih je zajela teroristična skupina Hamas, in k vrnitvi trupel umrlih talcev; poudarja pravico Izraela, da se brani v skladu z mednarodnim pravom in mednarodnim humanitarnim pravom; poudarja, da morajo vse strani vedno razlikovati med borci in civilisti ter da so lahko cilj vpletenih strani le borci in vojaški cilji; poziva izraelsko vlado, naj ne izvede vojaškega napada na Rafo, ki bi še poslabšal že tako katastrofalne humanitarne razmere in preprečil nujno potrebno zagotavljanje osnovnih storitev in humanitarne pomoči; izraža globoko žalost in popolno solidarnost z nedolžnimi žrtvami na obeh straneh, njihovimi družinami in ljubljenimi; poziva, naj odgovorni za teroristična dejanja in kršitve mednarodnega prava odgovarjajo za svoja dejanja; poziva k temeljiti preiskavi vloge tretjih držav, vključno z Iranom in Katarjem, in nedržavnih subjektov pri zagotavljanju finančne, materialne in operativne podpore Hamasu;

4. ostro obsoja potekajoče napade na pomorske dejavnosti v Rdečem morju z ozemelj pod hutijevskim nadzorom v Jemnu ob podpori Irana; pozdravlja odločitev držav članic, da pod imenom ASPIDES začnejo pomorsko operacijo SVOP za zaščito trgovskih plovil, in sicer s krepitvijo spremljanja stanja na področju pomorstva in spremljevalnimi plovili, da bi preprečili napade; obsoja tudi napade vojaških skupin iz Libanona, Sirije in Iraka, ki jih podpira Iran;

Ukrajini zagotoviti obrambne zmogljivosti, ki jih potrebuje

5. potrjuje, da bo EU še naprej podpirala Ukrajino z zagotavljanjem potrebnih vojaških sredstev, da se konča ruska vojna agresija in se ponovno vzpostavi ozemeljska celovitost Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja, kar ji bo omogočilo dejansko izvajanje suverenosti, varovanje svojih državljanov, dokumentiranje in preiskovanje vojnih zločinov ter privedbo odgovornih pred sodišče, poleg tega pa bo izpolnila željo ukrajinskega ljudstva po evroatlantskem povezovanju, zlasti članstvu v EU na podlagi močne identifikacije z evropskimi vrednotami svobode, demokracije in pravne države, ter članstvu v Natu; poudarja, da so za splošno varnost, stabilnost in trajnostni mir na evropski celini potrebna vojaška zmaga Ukrajine ter njeno članstvo v EU in Natu;

6. poudarja pomen evropskega mirovnega instrumenta, s katerim so bile ukrajinske oborožene sile podprte s financiranjem in dobavo vojaške opreme ter usposabljanjem, hkrati pa je bilo zagotovljeno usklajevanje za vse deležnike v okviru mehanizma klirinške hiše, ki ga gosti Vojaški štab EU; spodbuja države članice, naj pripravijo predvidljiv popis vojaških zmogljivosti, ki bo temeljil na scenarijih in ga bo mogoče zagotoviti v okviru evropskega mirovnega instrumenta, za hitro pridobivanje kratkoročnih in dolgoročnih zmogljivosti; poziva, naj se zagotovita finančna vzdržnost in trajnost evropskega mirovnega instrumenta, da bi Ukrajini in drugim partnerjem EU po vsem svetu zagotovili podporo, za katero zaprosijo; poziva k nadaljnjemu povečanju in pospešitvi finančne in vojaške pomoči Ukrajini ter k takojšnji namestitvi sodobne opreme, orožja in naslednje generacije sistemov zračne obrambe in sistemov zemlja-zemlja;

7. poziva večje države članice z znatnimi zmogljivostmi obrambne industrije, kot so Francija, Španija in Italija, naj znatno in nujno povečajo vojaško pomoč Ukrajini;

8. poziva vlade držav članic, naj nemudoma začnejo dialog z obrambnimi podjetji, da bi zagotovile, da bosta proizvodnja in dobava zlasti streliva, granat in izstrelkov Ukrajini imeli prednost pred naročili iz drugih tretjih držav;

9. pozdravlja prvotni predlog PP/VP Borrella, ki temelji na prejšnjem pozivu Parlamenta, da se v okviru evropskega mirovnega instrumenta ustanovi sklad za pomoč v višini 20 milijard EUR, namenjen podpori ukrajinskim oboroženim silam z do 5 milijardami EUR letno med letoma 2023 in 2027; obžaluje, da so države članice ta cilj zmanjšale na 5 milijard EUR dodatnih sredstev, in jih poziva, naj v zvezi s tem ga hitro dosežejo dogovor; ostro obsoja prizadevanja Madžarske, da bi preprečila nedavne poskuse dopolnitve evropskega mirovnega instrumenta in predloga PP/VP o skladu za posebno pomoč Ukrajini; poudarja, da mora biti vsa vojaška pomoč in dobava orožja v okviru evropskega mirovnega instrumenta v celoti skladna s skupnim stališčem EU o izvozu orožja, mednarodnim pravom o človekovih pravicah in humanitarnim pravom, ob tem pa se mora skrbeti za ustrezno preglednost in odgovornost; obžaluje nepotrebno zamudo ZDA pri odobritvi naslednjega obroka nujno potrebne pomoči Ukrajini;

10. pozdravlja ustanovitev misije za vojaško pomoč v podporo Ukrajini (EUMAM Ukraine) in njeno vlogo pri krepitvi vojaške učinkovitosti ukrajinskih oboroženih sil, da bodo lahko branile ozemeljsko celovitost znotraj mednarodno priznanih ukrajinskih meja ter državi omogočile dejansko izvajanje suverenosti in zaščito civilistov; poudarja, da je treba vojaški zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje operacij zagotoviti potrebno osebje in infrastrukturo, da bo lahko načrtovala in poveljevala tej pomembni misiji usposabljanja;

11. pozdravlja sposobnost misije EUMAM Ukraine, da na prožen način izpolnjuje ukrajinske potrebe po usposabljanju; pričakuje, da bo z razširitvijo ponudb usposabljanja prinesla dodano vrednost in bo usklajena z drugimi pobudami za usposabljanje, ki že potekajo; vztraja pri prilagoditvi modulov usposabljanja pridobljenim izkušnjam, saj bi na ta način ustrezno izpolnili potrebe ukrajinskih sil; čestita Evropski službi za zunanje delovanje (ESZD) in državam članicam za uspešno usposabljanje več kot 30 000 vojakov do konca leta 2023; pozdravlja predlog PP/VP, da se do konca leta 2024 poveča cilj usposabljanja na 60 000 ukrajinskih vojakov; poudarja pomen stalnega prilagajanja in pregledovanja modulov usposabljanja na podlagi izkušenj, pridobljenih na bojišču, ter trajne osredotočenosti na obravnavanje sedanjih in prihodnjih izzivov, vključno z usposabljanjem za boj proti brezpilotnim zrakoplovom, usposabljanjem za sisteme brezpilotnih zrakoplovov, zračno obrambo, odkrivanjem min, kombiniranim in specializiranim usposabljanjem ter razvojem zmogljivosti sedanjih in prihodnjih častnikov ukrajinskih oboroženih sil na vseh ravneh in v skladu z njihovimi potrebami; pozdravlja tudi hiter zaključek razprav in intenzivno sodelovanje držav članic pri vzpostavitvi misije EUMAM Ukraine, ki bi jo lahko označili kot predlogo za prihodnje misije vojaškega usposabljanja, ter jih poziva, naj pokažejo podobno ambicioznost in prispevajo k drugim sedanjim in prihodnjim misijam in operacijam v okviru SVOP;

12. izreka pohvalo prožnosti in prilagodljivosti svetovalne misije Evropske unije v Ukrajini (EUAM Ukraine) pri izvajanju njenih preoblikovanih nalog v težkih razmerah in tudi njeni podpori preiskavi in pregonu mednarodnih kaznivih dejanj, storjenih v okviru neizprosne in neupravičene vojaške agresije Rusije na Ukrajino; poziva EU, naj zagotovi, da bo lahko delovala z ustreznimi finančnimi, logističnimi in kadrovskimi sredstvi, da bo zadostila potrebam Ukrajine, in v zvezi s tem pozdravlja sodelovanje držav, ki niso članice EU;

13. poudarja, da EU konkretno podpira Ukrajino s „tremi strelivnimi potmi“; poziva k hitrejši dobavi streliva iz obstoječih zalog držav članic prek evropskega mirovnega instrumenta; opozarja, da je treba slediti dvema od „treh strelivnih poti“, katerih cilj je do marca 2024 Ukrajini zagotoviti milijon artilerijskih nabojev, in izraža zaskrbljenost zaradi nedavnih izjav, sodeč po katerih ta rok ne bo izpolnjen; poziva PP/VP, Komisijo in države članice, naj pospešijo skupno javno naročanje streliva za Ukrajino, in poudarja, da je treba povečati proizvodne zmogljivosti evropske industrije s hitrim in učinkovitim izvajanjem akta v podporo proizvodnji streliva; spodbuja države članice, naj na področju evropske obrambe zagotovijo specializirane priložnosti za mikro, mala in srednja podjetja, da bodo lahko sodelovala v razpisnem postopku; poziva države članice EU, naj pospešijo razvoj zmogljivosti za proizvodnjo vojaškega streliva, s posebnim poudarkom na skupnih projektih z Ukrajino, ter zagotovijo, da bodo imela naročila za Ukrajino prednost brez nadaljnjega odlašanja; nadalje poudarja, da bi bilo treba sprejeti konkretne ukrepe za vključitev Ukrajine v politike in programe EU na področju obrambe in kibernetske varnosti med postopkom članstva v EU, graditi pri tem na sodelovanju in izmenjavah z Agencijo Evropske unije za kibernetsko varnost (ENISA), na obstoječem sporazumu z Evropsko obrambno agencijo in na možnosti, da države članice v imenu Ukrajine kot prejemnice dodatnih količin naročajo v okviru instrumenta za okrepitev zmogljivosti evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili (EDIRPA); poziva ESZD in Komisijo, naj pripravita načrt za trajnostni in dolgoročni sveženj varnostnih zavez za Ukrajino, namenjen dopolnjevanju zahtev EU glede varnosti, ki se stopnjujejo; pozdravlja vzpostavitev instrumenta za Ukrajino in poziva vse akterje, naj si prizadevajo za njegovo izvedbo;

14. poudarja pomen globalne obsodbe ruske vojne agresije na Ukrajino, po kateri Rusija krši mednarodno pravo in načela Ustanovne listine OZN ter spodkopava svetovno varnost in stabilnost; poziva posebnega odposlanca Komisije za izvajanje sankcij EU, naj temeljito razišče prakso izogibanja sankcijam EU proti ruskim subjektom, zlasti glede blaga z dvojno rabo v povezavi z vojno agresijo proti Ukrajini; obsoja prisotnost vojakov tretjih držav, tudi s Kube, Srbije in Sirije, kot borcev na strani Rusije v njeni vojni agresiji v Ukrajini, in zahteva njihov takojšen umik;

15. poudarja izid srečanja na vrhovni ravni Nata v Vilni, saj se jasno potrjuje, da je prihodnost Ukrajine v zavezništvu; pozdravlja sveženj podpore Ukrajini, ki je bil sprejet na tem vrhu, in ustanovitev Sveta Nato – Ukrajina, v okviru katerega se bo Ukrajina po končani vojni pripravljala na članstvo v Natu, pri čemer mora biti ta proces čim prej zaključen; podpira nadaljnja čezatlantska prizadevanja in usklajevanje dogodkov glede vojaške pomoči in dobave orožja Ukrajini;

16. poudarja, da so zaveze, ki sta jih EU in Nato dala Ukrajini, del širšega mednarodno usklajenega svežnja varnostnih jamstev za Ukrajino, vključno s tem, da je skupina G7 vzpostavila večstranski okvir za pogajanja o dvostranskih varnostnih zavezah in dogovorih za Ukrajino;

17. opozarja na pomen nadaljnje učinkovite uporabe člena 42(7) PEU o medsebojni pomoči in poziva h konkretnim ukrepom za razvoj prave solidarnostne politike EU, celo z razjasnitvijo skladnosti med tem členom in členom 5 Severnoatlantske pogodbe, z ozirom na to, da vse države članice EU niso članice Nata;

Evropsko obrambo okrepiti in se tako odzvati na rusko vojno agresijo proti Ukrajini

18. podčrtuje in izraža neomajno podporo zavezi voditeljev držav in vlad EU iz Versajske deklaracije, da bodo Ukrajini zagotovili vso potrebno podporo in prevzeli večjo odgovornost za evropsko varnost s krepitvijo obrambnih zmogljivosti držav članic in EU; v zvezi s tem spodbuja tesnejše usklajevanje s čezatlantskimi zavezniškimi državami in Natom; meni, da je treba posodobiti strateški kompas, prvič, da bi vanj vključili izkušnje, pridobljene iz ruske vojne agresije na Ukrajino, ki se je začela nekaj dni pred njegovim sprejetjem, in drugič, glede na nedavne dogodke na Bližnjem vzhodu; poziva EU in njene države članice, naj po tem pregledu, ki bi moral postati redna naloga, izpolnijo zavezo iz Versajske deklaracije in pospešijo popolno izvajanje strateškega kompasa z obsežnim povečanjem evropskega vojaškega sodelovanja na ravni industrije in oboroženih sil, saj bo le tako Evropska unija postala odločnejša in sposobnejša sila za zagotavljanje varnosti, povezljiva z Natom in komplementarna z njim;

19. je seznanjen, da v Evropi potekajo pogovori o odvračanju z jedrskim orožjem, in poziva h konstruktivni in odprti evropski razpravi o tem osrednjem elementu ozemeljske obrambe in odvračanja, ki je potreben za dolgoročno varnost evropske celine in njenih narodov;

20. opozarja, da je cilj EU, kot je jasno navedeno v strateškem kompasu, da lahko ob izbruhu krize hitro in odločno ukrepa, po potrebi sama ali v okviru partnerstva, ter da strateški kompas ne sme služiti kot nadomestilo za to, da se nujne naložbe v varnostne in obrambne zmogljivosti EU odložijo; poudarja, da je ambiciozne cilje in mejnike strateškega kompasa mogoče doseči le, če bodo države članice in institucije EU temu primerno politično pripravljene ter ukrepale in po potrebi zagotovile potrebne finančne prispevke; države članice torej poziva, naj sistematično in redno posodabljajo analizo groženj;

21. znova pritrjuje, da bi morala EU, če želi postati kredibilna geopolitična sila, reformirati svoj sistem odločanja; obžaluje, da je bila možnost hitrega, učinkovitega in uspešnega zunanjega, varnostnega in obrambnega ukrepanja, ki jo predvidevajo prehodne klavzule PEU, uporabljena le v zelo omejenem obsegu; ponovno poziva Svet, naj postopoma preide na glasovanje s kvalificirano večino pri odločitvah o SZVP in SVOP, vsaj na tistih področjih, kjer odločitve ne zadevajo vojske; ponovno poziva k vzpostavitvi rednih srečanj Sveta ministrov EU za obrambo in k ustanovitvi skupnega civilno-vojaškega štaba na evropski ravni, kjer bi se prepletali civilni in vojaški instrumenti, kar bi omogočilo polno uveljavitev celostnega pristopa EU pri kriznem upravljanju, vse od strateškega načrtovanja do dejanskega izvajanja misije ali operacije;

22. poziva k imenovanju komisarja za obrambno unijo iz vrst prihodnje Komisije, ki bo odgovoren za dokončno oblikovanje prave evropske obrambne unije in vseh zadev, povezanih z obrambo, vključno s SVOP, po jasni razdelitvi nalog s PP/VP; meni, da bi moral komisar za obrambno unijo skupaj s polnopravnim odborom za varnost in obrambo, ki bo ustanovljen v Parlamentu, nadzorovati namenski in znaten proračun obrambne unije;

Strateški kompas: UKREPANJE

23. opominja zadevne organe EU in države članice, da so se zavezali h krepitvi vojaške zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje operacij in dosegi njene polne operativne zmogljivosti, tudi s tem, da zagotovijo ustrezne objekte, dovolj osebja in izvedejo reorganizacijo Vojaškega štaba Evropske unije; zahteva, da se polna operativna zmogljivost te vojaške zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje operacij doseže do leta 2025, kot je navedeno v strateškem kompasu in kljub sklepom Sveta z dne 19. novembra 2018, v katerih je bil predviden rok 2020; nadalje zahteva, da se število zaposlenih v tej vojaški zmogljivosti znatno poveča, in sicer na 250 oseb; poudarja, da je treba nemudoma vzpostaviti to vojaško zmogljivost kot prednostno strukturo poveljevanja in kontrole za vojaške operacije EU, tudi za uporabo prihodnje zmogljivosti za hitro napotitev; poudarja, da se lahko za to nalogo pooblasti tudi enega od sedanjih štirih nacionalnih operativnih štabov;

24. znova ponavlja, kako pomembno je v celoti vzpostaviti zmogljivost EU za hitro napotitev z najmanj 5 000 vojaki in ustreznimi zmogljivostmi v skladu z njeno modularno naravo, z vojaki, ki so pripravljeni pomagati v kriznih razmerah in okoljih, kjer so razmere neprizanesljive, na primer pri nalogah reševanja in evakuacije, začetnih vstopnih in stabilizacijskih operacijah ali začasni okrepitvi misij; meni, da je brez trdne politične zaveze in več sredstev ogrožena želja, da bi zmogljivost za hitro napotitev do leta 2025 dejansko postala operativna; poziva države članice, naj upoštevajo praktične načine izvajanja člena 44 PEU med operacionalizacijo zmogljivosti za hitro napotitev in po potrebi tudi pri drugih operativnih dejavnostih SVOP, da bi skupini voljnih in sposobnih držav članic omogočili načrtovanje in izvedbo misije ali operacije v okviru EU ter s tem zagotovili hitro aktiviranje zmogljivosti za hitro napotitev; ponovno poudarja, da bi morala biti zmogljivost za hitro napotitev organizirana na podlagi različnih rokov za obvestilo o premiku za različne segmente zadevne zmogljivosti, pri čemer bi za nekatere od njih veljal rok od 5 do 10 dni za obvestilo o premiku; ugotavlja, da je natančno število minimalnih vojakov mogoče oceniti šele, ko konceptualni načrtovalci analizirajo možne scenarije; meni, da ima zmogljivost EU za hitro napotitev velik potencial za bistveno izboljšanje in nadgradnjo izkušenj, pridobljenih iz prejšnjih bojnih skupin EU, obravnavanje in odpravljanje njihovih različnih pomanjkljivosti, krepitev strateške avtonomije EU in pozitiven prispevek k celostnemu pristopu EU k varnosti in miru;

25. pozdravlja prvo živo taktično vajo v okviru vojaške vaje (MILEX) 2023 za zmogljivost za hitro napotitev, ki je potekala oktobra 2023 v Španiji, in se veseli nadaljnjih živih taktičnih vaj v prihodnosti, katerih namen je izboljšati zmogljivosti, povečati interoperabilnost med državami članicami in učinkovito preizkusiti uporabo zmogljivosti za hitro napotitev v različnih scenarijih; poziva države članice in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj poskrbijo, da se pri takšnih vajah usposabljanja in certificiranja lahko koristi mehanizem skupnih stroškov, saj bo s tem v prihodnje zajamčeno zadostno število udeležencev;

26. poudarja, da bi bilo treba zmogljivost za hitro napotitev ustanoviti kot eno od vrst vojaških zmogljivosti EU za odzivanje na krize z lastno pravno identiteto, kar bi omogočilo sestavo zmogljivosti za hitro napotitev kot sile, ki bi bila stalno na voljo in bi se usposabljala skupaj s ciljem, da postane stalna sila; ugotavlja, da bi morala zmogljivost za hitro napotitev v okviru EU izvajati redne skupne vaje na strateški ravni, ravni skupnih sil in taktični ravni, ki bi temeljile na operativnih scenarijih ter upoštevale enotne standarde usposabljanja in certificiranja, kot so v Natu, da bi izboljšala pripravljenost in interoperabilnost; poudarja, da mora vaje razporejati Vojaški štab Evropske unije, načrtovati in izvajati pa jih mora vojaška zmogljivost za načrtovanje in izvajanje operacij; poziva države članice, naj se zavežejo, da bodo do leta 2025 bistveno zmanjšale kritične vrzeli na področju strateških zmogljivosti, zlasti tistih, ki so povezane z zmogljivostjo za hitro napotitev, denimo strateški zračni transport, vesoljska komunikacijska sredstva, medicinska sredstva, kibernetske obrambne zmogljivosti ter obveščevalna in izvidniška dejavnost; pozdravlja, da so države članice pred kratkim zapolnile vrzel pri oblikovanju sil, tako da bodo zmogljivost za hitro napotitev in njene bojne skupine začele v celoti delovati do leta 2025;

27. opozarja, da si je EU zastavila dolgoročni cilj, da znatno poveča svoje ambicije in si prizadeva za razvoj svojih zmogljivosti za prostovoljno napotitev do 60 000 vojakov iz držav članic v operacije pod vodstvom EU, kot je določeno v helsinškem glavnem cilju iz leta 1999;

28. poudarja, da je treba nujno občutno okrepiti vojaško mobilnost naših oboroženih sil in vanjo vlagati, pri čemer je treba prednostno obravnavati naložbe ter odpraviti ozka grla in manjkajoče člene; pozdravlja prizadevanja držav članic, zaveznic, EU in Nata pri spodbujanju vojaške mobilnosti v srednji in vzhodni Evropi; poziva države članice, naj še naprej poenostavljajo in harmonizirajo postopke za vojaško mobilnost ter skrajšajo roke za izdajo dovoljenj, da bi države članice EU lahko hitreje ukrepale in povečale učinkovitost odzivanja v skladu s svojimi obrambnimi potrebami in odgovornostmi, tako v okviru misij in operacij SVOP kot tudi nacionalnih in večnacionalnih dejavnosti;

29. poziva h krepitvi Evropske obrambne agencije, upravljanju naprednih raziskav in razvoja zmogljivosti ter spodbujanju skupnega javnega naročanja, da bi okrepili tehnološko in industrijsko bazo evropske obrambe (EDTIB), ob tem pa ne ovirali nakupa opreme s strani podobno mislečih držav; poziva k izboljšanju financiranja obrambe s preučitvijo morebitne reforme posojilne politike Evropske investicijske banke; poziva h krepitvi dostopa industrije do zasebnega financiranja, da bi evropsko obrambno industrijo lahko trajno in zadostno financirali z javnimi in zasebnimi sredstvi ter naložbami; poziva Komisijo, naj v sodelovanju z državami članicami razmisli o oblikovanju parametrov za finančni produkt, ki bi bil namenjen vlaganju v evropsko varnost, tudi v ukrepe za obrambno industrijo; pozdravlja skupna prizadevanja Evropske investicijske banke in Komisije za uvedbo kapitalskega instrumenta na področju obrambe s sredstvi v znesku 175 milijonov EUR, da bi spodbudili razvoj tehnologij z dvojno rabo; pozdravlja prenovljena fiskalna pravila o proračunskih primanjkljajih, ki omogočajo dodatne vojaške izdatke po ruski invaziji na Ukrajino;

30. poziva PP/VP in države članice, naj zagotovijo trdnejše, prožnejše, učinkovitejše in modularnejše misije in operacije SVOP, primerne za prilagajanje na stalno spreminjajoče se varnostne razmere, ob upoštevanju načela celostnega pristopa, hkrati pa naj se pri tem izkoristijo sinergije in dopolnjevanje obeh razsežnosti SVOP, civilne in vojaške; poudarja pomen civilnih misij SVOP za koordinacijo z drugimi mednarodnimi partnerji, ki v državi gostiteljici izvajajo podobne dejavnosti; pripisuje veljavo določitvi jasnih in dosegljivih ciljev za vsako misijo in operacijo, ki jih je treba dopolniti s potrebnimi finančnimi, logističnimi in človeškimi viri glede na napredek pri uresničevanju posameznega cilja; opozarja, da je treba vsako misijo in operacijo dejansko prilagoditi potrebam in zahtevam posamezne države gostiteljice ter zagotoviti pogoje, da misija izpolni zastavljene cilje in ohrani trdno partnerstvo z lokalnim prebivalstvom in nacionalnimi oblastmi; poudarja pomen pristopov k misijam in operacijam „usposabljaj in opremljaj“ ter „usposabljaj trenerje“, če želimo zagotoviti njihov dolgoročni uspeh in vpliv na državo gostiteljico;

31. pozdravlja sprejetje novega pakta o civilnih vidikih SVOP in zavezo k povečanju učinkovitosti, prožnosti in odzivnosti civilnih misij, tudi s hitrejšim sprejemanjem odločitev, krepitvijo operativnega načrtovanja ter z boljšim izborom in zaposlovanjem osebja, s tem da se daje prednost večji enakosti spolov in se izboljšujejo orodja za odzivnost; meni, da se je treba v civilnih in vojaških misijah osredotočiti predvsem na ključne elemente človekove varnosti; pozdravlja zavezo ESZD in držav članic, da ob tesnem posvetovanju s Komisijo v letu 2024 vzpostavijo reden in strukturiran proces razvijanja civilnih zmogljivosti;

32. poziva k oblikovanju podrobnih ocen učinka za vse misije in operacije, ki bodo potekale v rednih časovnih presledkih skupaj s strateškim pregledom, kar bo omogočilo uspešnejše ocenjevanje kratko-, srednje- in dolgoročnih vplivov na državo gostiteljico ter preverjanje, ali se je z misijami in operacijami želeni učinek tudi dosegel; poziva, naj se s temi ocenami učinka seznani Parlament; poudarja, da je treba za vse misije in operacije predvideti določbe o prenehanju veljavnosti, da se po potrebi lahko odpovejo na trajnostni način;

33. poziva Svet in ESZD, naj v svoje misije in operacije SVOP vključita komponento varstva kulturne dediščine, saj bi s tem lokalnim partnerjem ponudili pomoč in izobraževanje pri reševanju varnostnih izzivov, povezanih z ohranjanjem in varstvom kulturne dediščine; hkrati poziva Svet in ESZD, naj v svoje misije in operacije SVOP vključita tudi komponento preventivne diplomacije, da bi se bolje analizirale razmere na določenih območjih, preprečil izbruh, zaostrovanje, nadaljevanje in ponovitev konfliktov ter se mediacijsko posredovalo med sprtimi stranmi, soočenimi z nevarnostjo nasilja, in se tako prispevalo k spravi ter vzpostavitvi odpornih in vključujočih družb;

34. opozarja, da so vključevanje vidikov enakosti spolov v zunanje odnose in njihovo udejanjanje ter izvajanje agende o ženskah, miru in varnosti dolgoročne prednostne naloge EU; zato vztraja, da je treba izpolniti vse zaveze, tudi tiste iz tretjega akcijskega načrta EU za enakost spolov (2020–2024) in strateškega kompasa, vključno s spodbujanjem enakosti spolov in sistematičnim vključevanjem vidika spola na podlagi analize spola, ki temelji na podatkih, v vse civilne in vojaške načrte in akcije SVOP; pri tem pozdravlja imenovanje svetovalcev za enakost spolov v vseh misijah in operacijah SVOP ter vzpostavitev mreže kontaktnih točk za enakost spolov; poziva k doslednemu izvajanju zavez iz novega pakta o civilnih vidikih SVOP, v katerem je predvideno znatno povečanje udeležbe žensk v civilni SVOP med mednarodnim osebjem, z namenom doseči vsaj 40-odstotno zastopanost in si prizadevati za enakost med spoloma; ne glede na vse pa meni, da je treba storiti več za zagotovitev enakosti spolov ter polne in smiselne participacije žensk v SVOP, zlasti v vojaških misijah; poziva države članice, naj z ustreznimi dejanji zmanjšajo karierne ovire za ženske v svojih obrambnih silah; odločno poziva Evropsko službo za zunanje delovanje, naj Pododboru za varnost in obrambo (SEDE) redno poroča o svojem napredku pri izvajanju akcij na področju enakosti spolov;

35. pripisuje pomembno veljavo enakosti spolov in ženskim pravicam pri temeljnih vidikih varnostnih in obrambnih ukrepov; odločno obsoja vojne zločine nad civilnim prebivalstvom, zlasti pa izvajanje spolnega nasilja kot orodja vojskovanja; poudarja pomembnost ukrepov za kibernetsko varnost pri spremljanju in preprečevanju trgovine z ženskami, ki so bile žrtve v času vojnih konfliktov;

36. poudarja, da je poleg zagotavljanja varnostnih jamstev in pomoči Ukrajini treba sprejeti tudi ukrepe za reševanje težav na področju duševnega zdravja, ki se pojavljajo in se bodo še naprej pojavljale med vojaškim osebjem in državljani kot posledica vojne;

37. pozdravlja skupno sporočilo iz junija 2023 o novem vidiku povezave med podnebjem in varnostjo, v katerem so opisane konkretne akcije za obravnavanje učinkov podnebnih sprememb in degradacije okolja na varnost in evropsko obrambo, pa tudi na SVOP; poudarja, da je treba nadaljevati z njegovim celovitim izvajanjem, da bi povečali operativno storilnost, kamor sodi tudi napotitev okoljskih svetovalcev v vse misije in operacije SVOP do leta 2025 ter podpora državam članicam pri odpravljanju morebitnih pomanjkljivosti, ovir in spodbud za pripravo njihovih oboroženih sil na podnebne spremembe, kot je navedeno v strateškem kompasu;

38. znova opominja na zelo pomembno mesto mladih in mladinskih organizacij pri ohranjanju in spodbujanju miru in varnosti ter poziva ESZD, naj se zaveže, da bo mlade bolj sistematično vključevala v svojo agendo za mlade, mir in varnost;

39. poudarja pomen zadostnega, prilagodljivega in vzdržnega financiranja vseh varnostnih in obrambnih programov in pobud, vključno s proračunom za skupno zunanjo in varnostno politiko in evropskim mirovnim instrumentom; obžaluje, da se je proračun SZVP od večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 do večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 le nekoliko povečal, število nalog misij SVOP pa se je povečalo; poziva k znatnemu povečanju sredstev za proračun SZVP, vključno z namensko proračunsko postavko za SZVP, s katero bi vzpostavili instrument za civilno podporo, ki bi partnerskim državam zagotavljal opremo in storitve za krepitev njihovih civilnih zmogljivosti; pozdravlja dogovor Evropskega sveta, v skladu s katerim se bodo novim prednostnim nalogam v revidiranem večletnem finančnem okviru EU zagotovila sredstva v znesku 64,6 milijarde EUR, vključno z dodatnimi sredstvi v višini 1,5 milijarde EUR, ki bodo Evropskemu obrambnemu skladu dodeljena v okviru nove platforme za strateške tehnologije za Evropo (STEP); vabi države članice, naj v skladu s strateškim kompasom vnovič ocenijo obseg in določitev skupnih stroškov, da bi okrepile solidarnost in spodbudile udeležbo v vojaških misijah in operacijah, ter stroškov, povezanih z vajami; nadalje jih poziva, naj spremenijo postopek financiranja evropskega mirovnega instrumenta in tako zagotovijo ustrezno in dolgoročno podporo partnerjem, zaveznikom in operacijam SVOP;

Strateški kompas: NALOŽBE

40. pozdravlja porast proračunskih sredstev in naložb držav članic in institucij EU v obrambo ter poziva k maksimiranju učinka teh sredstev, da bi z obsežnejšim skupnim javnim naročanjem ter skupnimi naložbami v raziskave in razvoj na obrambnem področju evropskim oboroženim silam zagotovili potrebne zmogljivosti; toda obžaluje, da niti ruska vojna agresija na Ukrajino niti sedanji programi za obrambno industrijo na ravni EU niso dosegli dejanskega premika v smeri, ko bi sodelovanje na ravni EU postalo stalnica; zato odločno poziva države članice, naj okrepijo sodelovanje na področju obrambne industrije in kot minimalna cilja določijo 35-odstotno evropsko referenčno vrednost za skupno javno naročanje obrambne opreme in 20-odstotno evropsko referenčno vrednost za skupno raziskovanje in tehnologijo na področju obrambe, o katerih so se dogovorile vse države članice v okviru Evropske obrambne agencije in ki naj bi ju razglasile že leta 2007; poleg tega obžaluje, da se je Komisija za financiranje programov EDIRPA in ASAP zatekla h „kanibaliziranju“ obstoječih sredstev, namenjenih drugim varnostnim in obrambnim pobudam ali drugim programom, s čimer je ogrozila druge obstoječe pobude in s tem nakazala, da je treba dodatna sredstva nameniti razdelku 5 večletnega finančnega okvira; poziva države članice in Komisijo, naj ESZD namenijo dodatna finančna sredstva in človeške vire, da bo lahko učinkovito opravljala svojo vlogo diplomatske službe EU glede na zelo nestanovitne geopolitične razmere in večje zahteve glede njenih omejenih zmogljivosti v zadnjih letih; obenem pa poudarja, da je treba večje naložbe obravnavati kot trajnostne in se posvetiti nastajajočim grožnjam;

41. opozarja, da imajo EU in države članice zdaj na voljo celovit nabor orodij za krepitev strateškega pristopa k razvoju zmogljivosti, in sicer pod vodstvom projektne skupine za skupno javno naročanje za obrambo ter z uporabo usklajenega letnega pregleda na področju obrambe (CARD), ki ga je pripravila Evropska obrambna agencija, področja načrta za razvoj zmogljivosti in analize vrzeli naložb v obrambo; poudarja, da je treba ta orodja začeti optimalno izvajati, dokazati njihovo skladnost in uspešnost ter zagotoviti oprijemljive rezultate; poziva Komisijo in PP/VP, naj predstavita posodobljeno analizo vrzeli pri naložbah v obrambo ter opredelita zmogljivosti in programe, ki bodo s podporo EU razviti do konca desetletja; opozarja, da je treba v ta namen razviti evropsko politiko zmogljivosti in oborožitve; poziva Svet in Komisijo, naj povečata naložbe v inovacije na področju obrambe;

42. pozdravlja revizijo in predstavitev načrta za razvoj za leto 2023; obžaluje, da je bil pri razvijanju zmogljivosti od prvega načrta za razvoj zmogljivosti leta 2008 dosežen le omejen napredek; poudarja, da so zlasti zaradi ruske nezakonite vojne agresije na Ukrajino in grožnje evropski varnosti potrebna močnejša in bolj skupna prizadevanja držav članic EU, če želimo odločno odvrniti agresorje in varovati evropske državljane ter interese;

43. meni, da je Evropski obrambni sklad žal še vedno premalo financiran, čeprav na področju evropske obrambe dokazuje dodano vrednost ukrepanja na ravni EU; priporoča razširitev predlogov Komisije na vsa področja obrambne politike EU v sodelovanju z državami članicami; poziva k dodatnemu povečanju proračuna za Evropski obrambni sklad za 1 milijardo EUR, poleg dogovorjenih 1,5 milijarde EUR, kot del predloga za platformo STEP; poziva k čim večji skladnosti in usklajenosti med različnimi pobudami na področju varnosti in obrambe, med katerimi so na primer CARD, Evropski obrambni sklad, EDIRPA, ASAP, PESCO in vojaška mobilnost, saj bi preprečili podvajanja, zajamčili učinkovite javne naložbe in odpravili kritično vrzel v zmogljivostih;

44. poudarja, da je pomembno zmanjšati odvisnost od kritičnih tehnologij in vrednostnih verig, da bi se EU približala večji tehnološki avtonomiji in na kritičnih področjih sama nadalje razvijala, proizvajala in uvajala svoje tehnologije; zato pozdravlja sprejetje akta o kritičnih surovinah, zelo pomembnega zaradi izpolnjevanja načel Versajske deklaracije in krepitve odpornosti dobavnih verig za evropsko obrambno industrijo; poudarja, da je spodbujanje skupnega javnega naročanja na evropski ravni logično dopolnilo Evropskemu obrambnemu skladu, saj se s tem pokriva celoten krog od raziskav in razvoja do javnega naročanja, s čimer se utrjuje povpraševanje, z njim pa tudi boljša interoperabilnost oboroženih sil držav članic, dosegajo se ekonomije obsega in nenazadnje krepi evropska obramba; ugotavlja, da je treba obrambne proizvode po možnosti sestavljati v podjetjih v Evropi, kar bo podprlo evropsko industrijo, zlasti mikro, mala in srednja podjetja;

45. opozarja, da sta instrument EDIRPA in akt ASAP lahko le prva koraka k izboljšanju zmogljivosti tehnološke in industrijske baze evropske obrambe za oskrbo držav članic s potrebnimi proizvodi in količinami, zato ju je treba dopolniti z nadaljnjimi pobudami, vključno **z** evropsko strategijo za obrambno industrijo skupaj s predvidenim dolgoročnim in celovitim evropskim programom za naložbe v obrambo, za katerega je treba zagotoviti ustrezno financiranje, ter učinkovitim regulativnim okvirom za spodbujanje inovacij, pospeševanje proizvodnje ter zagotavljanje pametnejših in učinkovitejših javnih naložb; v zvezi s tem poziva države članice EU, naj v prihodnji reviziji večletnega finančnega okvira vsem evropskim instrumentom za obrambo zagotovijo potrebna sredstva; obžaluje, da Komisija še vedno ni predlagala evropskega programa za naložbe v obrambo; poziva k hitremu in učinkovitemu izvajanju instrumenta EDIRPA in akta ASAP; odločno podpira predlagano ustanovitev skupnega obrambnega sklada v višini 100 milijard EUR, ki bi bil namenjen takojšnji okrepitvi domače proizvodnje orožja in streliva;

46. poziva Komisijo, naj pri opredeljevanju prednostnih nalog obrambne industrije in oblikovanju pobud za obrambo uporabi strokovno znanje Vojaškega odbora Evropske unije, da se zagotovi vojaška usklajenost na industrijski ravni;

47. poziva države članice, naj povečajo in zagotovijo vzdržno raven obrambnih izdatkov, če se želijo prilagoditi aktualnim geopolitičnim razmeram in se spopasti z velikimi grožnjami za varnost Unije; poziva države članice EU in Nata, naj na podlagi ocene lastnih potreb povečajo svoje vojaške proračune in porabijo vsaj 2 % BDP, in sicer na dobro usklajen in celovit način, s katerim se dosežejo ekonomije obsega in interoperabilnost, tudi ob upoštevanju velikega povečanja obrambnih izdatkov drugih tekmecev, kot sta Rusija in Kitajska, ter da bi odpravile pomanjkljivosti in izpolnile zahteve na vseh področjih, ki izhajajo iz bolj spornega varnostnega reda, in ob upoštevanju vpliva preteklega premajhnega vlaganja in naraščajoče spiralne inflacije na obrambne proračune; poudarja bistveno vlogo tehnološke in industrijske baze evropske obrambe pri opremljanju oboroženih sil držav članic, da lahko te ščitijo evropske državljane in interese;

48. poudarja, da se evropske oborožene sile soočajo z resnimi težavami pri novačenju in ohranjanju kadrov; meni, da je te izzive treba analizirati, zato poziva VP/PP Komisije, naj Vojaški odbor Evropske unije zadolži za zbiranje in analizo podatkov o teh vprašanjih v državah članicah EU, da bi našli možne protiukrepe; opozarja, da prave evropske obrambne unije ni mogoče vzpostaviti brez skupne vojaške kulture, zato poziva PP/VP, naj Evropsko akademijo za varnost in obrambo zadolži za posodobitev in razširitev izobraževalnih modulov za vojaško osebje oboroženih sil držav članic;

49. poudarja pomen pobude PESCO za izboljšanje obrambnih zmogljivosti EU in pozdravlja dosedanji napredek, dosežen s projekti pobude PESCO, in sicer na področju kibernetske obrambe, sistemov brez posadke, zdravstvenih storitev ter kemičnega, biološkega, radiološkega in jedrskega nadzora, pa tudi nadaljnji napredek, dosežen v okviru projektov na vseh vojaških področjih, kot je navedeno v letnem poročilu sekretariata pobude PESCO o napredku projektov; vendar obžaluje, da države članice še vedno ne uporabljajo okvira PESCO v celoti in da napredek pri izvajanju še zdaleč ne dosega pričakovanj; poziva PP/VP in države članice, naj stalno in temeljito pregledujejo projekte in njihove možnosti, kar bi moralo vključevati tudi možnost združitve, pregrupiranja in celo ukinitve projektov, pri katerih ni zadostnega napredka, ter preusmeritev prizadevanj v manjše število prednostnih projektov, ki naj bi privedli do konkretnih akcij, kot je navedeno v strateškem kompasu; močno obžaluje, da Parlament ne more ustrezno nadzorovati projektov PESCO; poziva države članice, naj redno, vsaj dvakrat letno, Parlamentu posredujejo oceno napredka, doseženega v okviru PESCO;

50. poziva Svet, naj začne projekt za ustanovitev evropskih civilnih mirovnih sil, kjer bi strnili strokovno znanje institucionalnih in neinstitucionalnih akterjev na področju preprečevanja in mirnega reševanja konfliktov ter sprave, da bi civilno krizno upravljanje EU postalo bolj verodostojno, usklajeno, učinkovito, prožno in prepoznavno;

Strateški kompas: PREDVIDEVANJE in VARNOST

51. poudarja, da je ruska vojna agresija na Ukrajino del širše strategije za spodkopavanje mednarodnega reda, ki temelji na pravilih; poziva EU, naj okrepi svoje zmogljivosti za odzivanje na hibridno vojskovanje, tudi pri zaznavanju in odzivanju na Rusijo ter druge državne in nedržavne akterje, ki izvajajo kampanje tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja, usmerjene proti našim interesom, vrednotam in varnosti, tudi s širjenjem lažnih zgodb o EU ali z napadi na misije in operacije SVOP na strateških območjih; je resno zaskrbljen zaradi nevarnosti, ki jih za demokratične procese, zlasti pred volitvami, predstavljajo kampanje dezinformiranja in manipuliranja z informacijami, speljane s pomočjo umetne inteligence, celo z ustvarjanjem lažnih spletišč in ponarejenih slik; poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj tesno sodelujeta z zasebnim sektorjem, civilno družbo ter akademsko in tehnično skupnostjo v boju proti tem zlonamernim kampanjam vplivanja in v boju proti „oboroževanju“ novih tehnologij;

52. v zvezi s tem poziva vse države članice in države kandidatke za članstvo v EU, naj izvajajo priporočila iz resolucij Parlamenta o tujem vmešavanju v vse demokratične procese v Evropski uniji, vključno z dezinformacijami ([24]);

53. poudarja, da je Kitajska z Rusijo vzpostavila „prijateljstvo brez meja“, ki vključuje pomemben prenos tehnologije in vojaških zmogljivosti ter predstavlja vse več varnostnih izzivov za EU, zlasti na področju kibernetske varnosti in infrastrukture za tuje manipuliranje z informacijami in vmešavanje; meni, da mora EU okrepiti varnost in celovitost svojih kritičnih infrastruktur, znižati tveganje in promovirati svojo tehnološko prednost v kritičnih sektorjih, pri čemer mora sprejeti tudi ukrepe za omejitev ali izključitev dobaviteljev z visokim tveganjem, zlasti akterjev, ki so povezani s kitajsko vlado;

54. opozarja, da odvisnost od dobaviteljev kritičnih izdelkov z digitalnimi elementi z visokim tveganjem predstavlja strateško tveganje, ki bi ga bilo treba obravnavati na ravni Unije; poudarja, da je treba še izboljšati postopke preverjanja neposrednih tujih naložb s standardi potrebne skrbnosti, da se ugotovijo vzvodi vlad držav, ki bi bili v nasprotju z varnostnimi in obrambnimi interesi Unije in njenih držav članic, kot je določeno v okviru skupne zunanje in varnostne politike v skladu z naslovom V Pogodbe o Evropski uniji, glede vlagateljev v kritično infrastrukturo EU, na primer v evropska pristanišča in podmorske kable v Baltskem, Sredozemskem in Arktičnem morju; poudarja, da bi moral ta pristop veljati tudi za države kandidatke in potencialne države kandidatke; je prepričan, da je potrebna dodatna zakonodaja za uspešno zaščito varnosti evropske informacijsko-komunikacijske dobavne verige pred tveganimi prodajalci in krajo intelektualne lastnine z uporabo kibernetskih tehnologij; poziva k oblikovanju evropskega okvira, ki bi natančno urejal in določal minimalne standarde in pogoje v zvezi z izvozom intelektualne lastnine in tehnologij, ki so ključnega pomena za varnost in obrambo Unije, med drugim tudi blaga z dvojno rabo;

([24]) (2020/2268(INI)) in (2022/2075(INI));
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0064_SL.html;
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0219_SL.html.

55. je zaskrbljen zaradi agresivne vojaške drže Kitajske v Južnokitajskem morju, kjer Kitajska gradi otoke, nadleguje in izvaja nevarne manevre s svojo mornarico, obalno stražo in pomorsko milico, ter zaradi nenehnega vojaškega pritiska, vaj za napade, kršitev zračnega prostora in drugih vojaških akcij v sivi coni, skupaj s kibernetskimi in dezinformacijskimi kampanjami proti Tajvanu; poziva k večji usklajeni prisotnosti na morju in krepitvi zmogljivosti s partnerji EU v regiji; poziva Kitajsko, naj preneha z vsemi temi dejavnostmi, ki ogrožajo stabilnost celotne regije in v širšem okviru neposredno vplivajo na evropsko varnost; spodbuja države članice, naj povečajo pogostost operacij za zagotavljanje svobode plovbe v Tajvanski ožini in poglobijo varnostne dialoge s Tajvanom, da bi odvrnile kitajsko agresijo na demokratični otok; poudarja sodelovanje s Tajvanom ter uporabo strokovnega znanja in tehnoloških prednosti s tega otoka v boju proti kitajskim kibernetskim grožnjam spričo varnostnih pomislekov v regiji in EU; pozdravlja nedavni dogovor med voditeljema Kitajske in ZDA o obnovitvi medvojaških komunikacij na visoki ravni;

56. ugotavlja, da so velik del afriške infrastrukture, vključno s komunikacijsko, financirala in zgradila kitajska podjetja v državni lasti; izraža zaskrbljenost, da je ta kitajski model očitno privlačen za številne države, ki ne morejo izpolniti zahtev EU za dostop do enakovrednih ravni financiranja, posledica tega pa je razmah kitajskega vpliva in zmanjšanje partnerstev EU; glede na to trdno verjame, da bi morala EU še bolj okrepiti sodelovanje z afriškimi partnerji ter povečati prepoznavnost svoje pomoči za lokalno prebivalstvo in tudi dejanske koristi te podpore; poziva k dolgoročni in v prihodnost naravnani varnostni strategiji EU za Kitajsko, Sredozemlje in Afriko;

57. poziva k dodatnemu napredku pri nadaljnjem izboljševanju nabora hibridnih orodij EU, zlasti pri odzivanju na dejavnosti, ki vključujejo kibernetske napade in tuje manipuliranje z informacijami in vmešavanje, ter k reviziji izvedbenih smernic nabora orodij EU za kibernetsko diplomacijo; pozdravlja zavezo iz strateškega kompasa in novega pakta o civilnih vidikih, da se do leta 2024 zagotovijo potrebne zmogljivosti, ki bodo misijam in operacijam SVOP omogočile odzivanje na hibridne napade, vključno s tujim manipuliranjem z informacijami in vmešavanjem ter kibernetskimi napadi, ter da se razvije skladna in jasna komunikacijska strategija; ponovno poudarja, da je treba nujno zagotoviti strokovno znanje in zmogljivosti za varne informacijske in komunikacijske tehnologije za vse misije in operacije SVOP, da bodo lahko varno komunicirale na območju operacij in z vsemi institucijami EU; v zvezi s tem pozdravlja zavezo ESZD in držav članic, da bodo do leta 2025 uvedle komunikacijski in informacijski sistem za hitro napotitev, da bi varno povezale štab sil in misij na območju operacij z Brusljem; priznava pomembno vlogo, ki jo bodo imele pri tem nastajajoče prelomne tehnologije, kot sta kvantno računalništvo in umetna inteligenca; poziva ESZD in Komisijo, naj okrepita sodelovanje in usklajevanje z drugimi misijami in operacijami podobno mislečih partnerjev in organizacij, vključno z mirovnimi operacijami OZN, pri preprečevanju operacij tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja na terenu;

58. poziva države članice in ESZD, naj nadgradijo svojo strategijo in sprejmejo konkretne dejavnosti, da bi v vse delegacije EU ter misije in operacije SVOP sistematično vključile finančne in človeške vire, orodja in usposabljanje, namenjene boju proti grožnjam tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja, in sicer kot del njihovih obsežnejših nalog v državah gostiteljicah ter njihove odpornosti na hibridne grožnje ter tuje manipuliranje z informacijami in vmešavanje; poziva k dvigu prepoznavnosti in boljšemu strateškemu obveščanju o koristih, prisotnosti in vlogi misij SVOP;

59. poziva države članice, ESZD in Komisijo, naj razmislijo o vzpostavitvi neodvisne strukture z zadostnimi viri, katere naloga bo ugotavljanje, analiziranje in dokumentiranje groženj tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja zoper EU kot celote, da bi povečali ozaveščenost o razmerah in izmenjavo obveščevalnih podatkov o grožnjah ter razvili zmogljivosti za ugotavljanje odgovornosti in protiukrepe v zvezi s tujim manipuliranjem z informacijami in vmešavanjem; meni, da bi ta neodvisna struktura služila kot referenčna točka in specializirano vozlišče znanja, na podlagi česar bi lažje in hitreje potekala operativna izmenjava med organi držav članic, institucijami in agencijami EU ter izmenjava dobre prakse s podobno mislečimi partnerji po vsem svetu; poudarja, da bi bilo treba v okviru nove strukture pojasniti in okrepiti vlogo oddelka StratCom ESZD in njegovih projektnih skupin kot strateškega organa diplomatske službe EU ter hkrati poskrbeti, da se njihove dejavnosti ne bi prekrivale;

60. poudarja, da mora EU za boj proti vse večjim grožnjam in naraščajočemu protievropskemu diskurzu držav, ki niso članice EU, v neposrednem sosedstvu EU v svojem neposrednem sosedstvu narediti več za podporo, usposabljanje in krepitev zmogljivosti za podobno misleče partnerje, tudi z bojem proti kampanjam tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja; poziva k večji odpornosti proti dezinformacijam in rušilnim kampanjam, namenjenim spodkopavanju demokratičnih procesov in ustvarjanju delitev, ter spodbuja države kandidatke, naj sprejmejo odločne ukrepe za boj proti manipulativnim dezinformacijam, zlonamerni propagandi in drugim hibridnim grožnjam; poziva k strateškim in proaktivnim ukrepom za preprečevanje hibridnih groženj in vmešavanja tretjih oseb v politične, volilne in druge demokratične procese držav pristopnic, zlasti zlonamernih dejanj, katerih cilj je manipulirati z javnim mnenjem in spodkopavati evropsko povezovanje;

61. obsoja in je zaskrbljen zaradi hibridnega vojskovanja zasebnih vojaških podjetij in državnih pooblaščencev, kot so skupina Wagner ter druge oborožene skupine, milice in pooblaščenci, ki uveljavljajo svoj vpliv v več državah po svetu; poziva ESZD, naj s podobno mislečimi partnerji oblikuje pobudo za boj proti zlonamernim nedržavnim in državno sponzoriranim skupinam akterjev, kot je skupina Wagner; poudarja, da je treba v obstoječi nabor orodij EU vključiti odzive, kot so sankcije, za primere, ko države, ki niso članice EU, financirajo zasebna vojaška podjetja ali sodelujejo z njimi v ranljivih regijah;

62. obsoja agresivno politiko, celo vnaprej načrtovani vojaški napad Azerbajdžana na Gorski Karabah; opozarja, da je bil ta napad izveden takoj po tem, ko so bili Armenci, ki živijo v Gorskem Karabahu, zaradi blokade Lačinskega koridorja več mesecev načrtno podvrženi stradanju in izolaciji; poudarja, da tako imenovani ruski mirovniki na kraju samem niso izvedli prav nobene akcije, s katero bi preprečili ali končali blokado ali ustavili azerbajdžanski vojaški napad na Gorski Karabah; obsoja vojaško podporo, ki jo Azerbajdžanu zagotavljajo države, ki niso članice EU; je resno zaskrbljen spričo posledic za civilno prebivalstvo, saj gre dejansko za etnično čiščenje; ponavlja svoje stališče, da napad, ki ga je izvedel Azerbajdžan, ne bo mogel ostati brez posledic, in poziva EU, naj sprejme sankcije proti azerbajdžanskim oblastem, odgovornim za večkratne kršitve premirja, ter začasno prekine memorandum o soglasju glede energetike; poziva EU, naj glede na nedavne dogodke in dramatične razmere na področju človekovih pravic v Azerbajdžanu začasno preneha s pogajanji o novem sporazumu o partnerstvu z njim;

63. pozdravlja ustanovitev civilne misije Evropske unije v Armeniji (EUMA), katere cilj je prispevati k večji varnosti v regiji z zmanjšanjem števila incidentov na konfliktnih in obmejnih območjih v Armeniji, znižati stopnjo tveganj za prebivalstvo, ki živi na teh območjih, in tako prispevati k normalizaciji odnosov med Armenijo in Azerbajdžanom na terenu, hkrati pa povečati prepoznavnost EU v regiji; pozdravlja dogovor Sveta o okrepitvi opazovalnih zmogljivosti misije s povečanjem prisotnosti na terenu; poziva Svet, naj podaljša časovni okvir njene napotitve za nadaljnjih pet let, njen geografski obseg pa naj potencialno vključuje tudi armensko-turško mejo;

64. poziva ESZD, naj bo pripravljena Armeniji ponuditi potrebno tehnično pomoč iz evropskega mirovnega instrumenta, da bo ponovno preučila svoja vojaška zavezništva, saj bo tako bolj odporna v kontekstu zagotavljanja varnosti, neodvisnosti in suverenosti, vse to pa bo privedlo tudi do celovitejšega in okrepljenega obrambnega sodelovanja med obema stranema; pozdravlja, da se je Armenija odločila pridružiti Rimskemu statutu Mednarodnega kazenskega sodišča; zahteva, da ESZD zaupno posreduje poročila EUMA o razmerah na terenu parlamentarnima Odboru za zunanje zadeve (AFET) in Pododboru za varnost in obrambo (SEDE);

65. poziva Svet, naj bo pripravljen uvesti ciljane in individualne sankcije proti storilcem agresije, med drugim proti političnemu in vojaškemu spremstvu predsednika Alijeva, ter začasno ustaviti uvoz nafte in plina iz Azerbajdžana v primeru kakršne koli vojaške agresije Azerbajdžana na armensko ozemeljsko celovitost;

66. pozdravlja napotitev partnerske misije EU v okviru SVOP v Republiki Moldaviji (EUPM Moldova), prve civilne misije SVOP, namenjene krepitvi odpornosti moldavskega varnostnega sektorja na področju kriznega upravljanja in boja proti hibridnim grožnjam; poudarja pomen te inovativne misije SVOP in poziva države članice, naj zagotovijo strokovno znanje in zmogljivosti, ki jih misija potrebuje za podporo Moldaviji pri soočanju z rusko uporabo hibridnega vojskovanja; poziva ESZD, naj preuči možnost vzpostavitve podobnih misij v drugih državah kandidatkah, pridruženih in partnerskih državah, da bi povečali njihovo odpornost proti hibridnim grožnjam, vključno s kibernetskimi grožnjami in tujim manipuliranjem z informacijami in vmešavanjem;

67. znova izraža strinjanje s podporo EU suverenosti in ozemeljski celovitosti Republike Moldavije ter prizadevanji v okviru pogajalskega procesa 5+2 za mirno, trajno, celovito in politično rešitev spora v Pridnestrju, ob spoštovanju suverenosti in ozemeljske celovitosti Republike Moldavije znotraj njenih mednarodno priznanih meja ter s tem, da se Pridnestrju zagotovi poseben status, tako da bodo človekove pravice zaščitene tudi na območjih, ki jih ustavne oblasti trenutno ne nadzorujejo; izraža zaskrbljenost, ker je Pridnestrje še vedno varno zatočišče za tihotapce ljudi in organizirani kriminal, hkrati pa priznava, da ima misija EU za pomoč na meji v Moldaviji in Ukrajini (EUBAM) pomembno vlogo pri ponovni vzpostavitvi železniškega tovornega prometa skozi Pridnestrje in da je preprečila številne tihotapske operacije;

68. pozdravlja sklep Sveta z dne 4. maja 2023 o dodelitvi 40 milijonov EUR iz evropskega mirovnega instrumenta za podporo oboroženim silam Republike Moldavije in 30 milijonov EUR za podporo obrambnim silam Gruzije; poudarja, da je treba podporo omenjenima partnerskima državama glede na njune potrebe še povečati;

69. odločno obsoja nezakonito okupacijo gruzijskih regij Abhazija in Chinvali/Južna Osetija s strani Ruske federacije in poudarja, da Ruska federacija nadaljuje svojo nezakonito okupacijo in dejanski nadzor nad zasedenimi ozemlji Gruzije z vojaško prisotnostjo, nadaljnjo postavitvijo ograj z bodečo žico in drugih umetnih ovir ob okupacijski črti, pogostimi nezakonitimi pridržanji in ugrabitvami gruzijskih državljanov ter drugimi kršitvami človekovih pravic na terenu; odločno obsoja ruske načrte za izgradnjo stalne pomorske baze v črnomorskem pristanišču Ochamchire v zasedeni regiji Abhaziji in poziva mednarodno skupnost, naj podpre vsa prizadevanja za kaznovanje te hude kršitve gruzijske suverenosti in ozemeljske celovitosti; poziva Rusko federacijo, naj izpolni svoje mednarodne obveznosti iz sporazuma o prekinitvi ognja z dne 12. avgusta 2008, sklenjenega s posredovanjem EU, zlasti naj umakne vse svoje vojaško in varnostno osebje z zasedenih ozemelj Gruzije in omogoči vzpostavitev mednarodnih varnostnih mehanizmov na teh ozemljih, predvsem pa naj v skladu s svojim mandatom nadzorni misiji EU (EUMM) omogoči neoviran dostop do celotnega ozemlja Gruzije; ponovno poziva EU, naj si še naprej prizadeva za mirno rešitev spora med Rusijo in Gruzijo z učinkovito uporabo vseh razpoložljivih instrumentov, celo s posebnim predstavnikom za Južni Kavkaz in krizo v Gruziji, ženevskimi mednarodnimi razpravami, mehanizmi za preprečevanje incidentov in odzivanje nanje, misijo EUMM ter svojo politiko nepriznavanja in sodelovanja; pozdravlja pomoč EU Gruziji v okviru evropskega mirovnega instrumenta in poziva EU, naj se še naprej vključuje v sodelovanje z Gruzijo glede varnosti na prednostnih področjih, opredeljenih v strateškem kompasu, zlasti za krepitev odpornosti gruzijskega varnostnega sektorja na področju kriznega upravljanja, boja proti hibridnim grožnjam in nadgradnje obrambnih zmogljivosti;

70. pozdravlja podaljšanje mandata in poudarja pomen dela vojaške operacija Evropske unije v Bosni in Hercegovini (EUFOR ALTHEA) pri usposabljanju in podpori oboroženih sil Bosne in Hercegovine; pozdravlja tudi pogodbo o sodelovanju in usposabljanju za leto 2023, sklenjeno med oboroženimi silami Bosne in Hercegovine ter EUFOR; poziva Bosno in Hercegovino, naj si prizadeva za oblikovanje večetničnih enot v sestavi svojih oboroženih sil; opozarja na zavzetost EU pri podpiranju krepitve obrambnih zmogljivosti Bosne in Hercegovine, zlasti z 20 milijoni EUR, ki so bili dotlej izplačani iz evropskega mirovnega instrumenta; podpira razširitev pristojnosti misije EUFOR ALTHEA s strani Varnostnega sveta Organizacije združenih narodov, saj ima misija že uveljavljen in preizkušen status; odločno obsoja vsakršno razdiralno in/ali separatistično retoriko, dejavnik, ki dodatno poglablja ranljivost države, in poudarja, da je status države kandidatke priložnost in obveznost za izvoljene predstavnike Bosne in Hercegovine, da izpolnijo pričakovanja državljanov in v praksi izboljšajo vsakdanje življenje tamkajšnjih ljudi; poziva k nadaljnji krepitvi vojaške operacije EUFOR ALTHEA, zlasti z napotitvijo novih enot in dodelitvijo dodatnih sredstev, pa tudi z vzpostavitvijo prepričljive navzočnosti v okrožju Brčko;

71. pozdravlja visoko raven usklajenosti s SZVP, ki jo je dosegla večina držav Zahodnega Balkana, razen Srbije; poziva k smiselni udeležbi držav Zahodnega Balkana v pobudah EU za sodelovalni razvoj in javno naročanje obrambnih zmogljivosti; poziva k zaključku administrativnih ureditev med Evropsko obrambno agencijo in državami Zahodnega Balkana, ki tega mejnika še niso dosegle; pozdravlja nadaljnjo prisotnost Kosovskih sil (KFOR) na Kosovu in poziva misijo Evropske unije za krepitev pravne države na Kosovu (EULEX KOSOVO), naj okrepi sodelovanje s KFOR, da bi organiziranim kriminalnim združbam, paravojaškim skupinam in drugim razdiralnim silam preprečila destabilizacijo Kosova;

72. priznava pravico Izraela do samoobrambe, zapisano v mednarodnem pravu in omejeno z njim, ter poudarja, da mora Izrael pri svojem delovanju dosledno spoštovati mednarodno humanitarno pravo; znova izraža strinjanje z EU pri njeni odločni podpori delu Mednarodnega kazenskega sodišča; poudarja, da je treba občutiti različnost med palestinskim ljudstvom in njegovimi legitimnimi težnjami na eni strani ter teroristično organizacijo Hamas in njenimi terorističnimi dejanji na drugi strani; poziva k temu, da se vzpostavijo kanali za zagotavljanje humanitarne pomoči civilistom na območju Gaze in da ti kanali ostanejo stalno odprti; ponovno izraža svojo neomajno podporo rešitvi dveh držav na podlagi pogajanj o črtah iz leta 1967, kjer bi dve suvereni in demokratični državi živeli druga ob drugi v miru in zagotovljeni varnosti, z Jeruzalemom kot prestolnico obeh držav in ob popolnem spoštovanju mednarodnega prava; poziva k temeljiti preiskavi vloge Irana, Katarja in Rusije pri financiranju in podpiranju terorizma v regiji; se odločno ne strinja in izraža razočaranje nad nedavnimi izjavami turškega predsednika, v katerih je neutemeljeno trdil, da Hamas ni teroristična organizacija;

73. podpira tekoče delo misije EU za policijo in pravno državo na zasedenih Palestinskih ozemljih (EUPOL COPPS) in misije EU za pomoč na meji v Rafi pri pomoči palestinskim oblastem glede reforme varnostnega in pravosodnega sektorja ter integriranega upravljanja meja; se zahvaljuje uradnikom in osebju misij, ki še naprej delajo v izjemno težkih razmerah; poziva ESZD in države članice, naj pregledajo pristojnosti obeh misij in okrepijo njuno prihodnjo vlogo glede na sedanje razmere in njun edinstven položaj, saj vzdržujeta dialog tako z državo Izrael kot s Palestinsko upravo, in tako pripomorejo k mirovnim prizadevanjem EU;

74. pozdravlja skupno sporočilo o politiki EU za kibernetsko obrambo in poziva države članice, naj ostanejo zavezane ambicioznemu, a realističnemu naboru aktivnosti, ki ga je predlagala Komisija, tudi predlogu akta o kibernetski solidarnosti, da bi okrepile svojo sposobnost odkrivanja kibernetskih groženj in incidentov v EU ter odzivanja na njih, pa tudi da bi okrepile izmenjavo informacij in podprle pripravo visokokakovostnih obveščevalnih podatkov, skupaj z namenskimi platformami, viri in financiranjem, prav tako pa naj ta nabor aktivnosti tudi izvajajo; ugotavlja, da je vzajemno sodelovanje med državami članicami EU ter našimi zavezniki in partnerji po vsem svetu bistveno za našo kibernetsko varnost; poziva k previdnosti pri izmenjavi podatkov, ki bi morali biti na voljo le partnerjem z enakimi vrednotami, upravljanje in infrastrukturo pa bi morali poveriti zaupanja vrednim podjetjem in ponudnikom storitev; v zvezi s tem ugotavlja, da uporaba tehnologije Huawei pri razvoju 5G resno ogroža kibernetsko odpornost EU;

75. poziva h krepitvi odpornosti in zmogljivosti institucij EU v boju proti kibernetskim napadom, kar je pomembno varnostno vprašanje, zlasti pred volitvami v EU;

76. zahteva, da Unija sprejme dejanske ukrepe in zaščiti evropsko kritično infrastrukturo, dragocene dobavne verige in demokratične institucije pred hibridnimi grožnjami; poziva EU, naj vzpostavi zmogljive sisteme za spremljanje in nadzor kritične infrastrukture, kakršni so cevovodi in optični kabli, saj bo tako preprečila napade oziroma se nanje hitro odzvala;

77. pozdravlja ugotovitve in visoko stopnjo ambicioznosti v priporočilih, predlaganih v novi vesoljski strategiji EU, s področja varnosti in obrambe; meni, da je varen, zanesljiv in avtonomen dostop do vesolja ključni vidik varnosti in obrambe EU, kar se je potrdilo v ruski vojni agresiji na Ukrajino; zato pozdravlja predlog iz strategije, da se pripravi zaupni dokument o analizi ogroženosti vesolja, ki bo objavljen vsako leto;

78. opozarja, da je treba okrepiti izmenjavo obveščevalnih podatkov in informacij med državami članicami in institucijami EU, vključno s Parlamentom, da bi izboljšali situacijsko zavedanje, bolje predvideli grožnje kolektivni varnosti in se jim zoperstavili ter učinkoviteje obveščali pri oblikovanju politik; poudarja, da je treba izboljšati varnostne protokole služb, ki se ukvarjajo z obveščevalnimi podatki in/ali občutljivimi informacijami v EU; poziva PP/VP in države članice, naj okrepijo Enotno zmogljivost za analizo obveščevalnih podatkov (SIAC) in Satelitski center Evropske unije (SatCen); ponovno poziva k vzpostavitvi obveščevalnih zmogljivosti v vseh misijah in operacijah SVOP, kar bi omogočilo posredovanje informacij Obveščevalnemu in situacijskemu centru EU (EU INTCEN), Vojaškemu štabu Evropske unije ter civilni zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje operacij; poudarja pomen varnih komunikacij za zanesljive obveščevalne podatke in pozdravlja prizadevanja za racionalizacijo varnostnih pravil in predpisov na tem področju, če želimo informativne, infrastrukturne in komunikacijske sisteme učinkoviteje zavarovati pred tujimi vmešavanji in napadi; poziva države članice, naj okrepijo EU INTCEN kot uspešen organ za izmenjavo obveščevalnih podatkov, saj bo le tako mogoče varno souporabljati obveščevalne podatke, oblikovati skupno strateško kulturo in zagotavljati strateške informacije za boljše predvidevanje kriz v EU in zunaj nje ter odzivanje nanje;

Strateški kompas: SODELOVANJE S PARTNERJI

79. izraža globoko zaskrbljenost zaradi težkih in resnih razmer v Sahelu po številnih udarih, na primer v Nigru, Maliju in Burkini Faso, pa tudi v Sudanu; obžaluje vojaški udar 26. julija 2023 v Nigru in poziva k takojšnji in brezpogojni izpustitvi predsednika Mohameda Bazuma, njegove družine in vseh, ki so samovoljno pridržani, ter k umiku obtožb proti njemu; zahteva takojšnjo vrnitev demokratično izvoljenega predsednika Bazouma na položaj in ponovno vzpostavitev ustavnega reda;

80. opozarja, da stabilnost v Sahelu pomeni takojšen učinek tudi na varnost in stabilnost v Evropi; poudarja, da morajo EU in njene države članice prevrednotiti svojo politiko napram strateški regiji Sahel in se naučiti iz preteklih napak, zlasti v zvezi z Rusijo, pa tudi glede potrebe po vključitvi celostnih pristopov k vprašanju, kako v okviru teh politik obravnavamo dolgoročne družbene, gospodarske in razvojne spremenljivke; meni, da je treba v tem kontekstu afriškim partnerjem zagotoviti ustrezna sredstva; poziva ESZD in države članice, naj zagotovijo, da bodo njihove varnostne politike upoštevale regionalne in lokalne razsežnosti, po možnosti tudi z dialogom z lokalnim prebivalstvom, civilno družbo in demokratično izvoljenimi oblastmi ter regionalnimi organizacijami, pri čemer naj upoštevajo načelo „afriških rešitev za afriške probleme“; priznava, da različne mednarodne misije še niso dosegle svojega glavnega cilja, tj. trajnega miru v regiji; pozdravlja napoved PP/VP o reviziji strategije EU za Sahel; poziva, naj se ta revizija izvede čim prej in naj se dodatno okrepi status misij SVOP v dani regiji;

81. odločno podpira odločitve, ki sta jih sprejeli ECOWAS in Afriška unija kot odziv na državne udare, ter poziva države članice in ESZD, naj raziščejo, kako se lahko učinkovito odzovejo na njuna prizadevanja, če je to mogoče;

82. obsoja prisotnost zasebnih vojaških podjetij in/ali državnih pooblaščencev, kot ***so*** Wagnerjeva skupina in afriške enote, ki prispevajo k destabilizaciji na območju Sahela in podpirajo različne represivne režime, da bi povečale ruski vpliv v Afriki; meni, da so vsi državni udari posledica različnih, večdimenzionalnih vzrokov, ki v vsaki državi niso enaki in jih je zato treba skrbno preučiti; kljub temu je zgrožen nad izrazi močnih protievropskih čustev v nekaterih državah ter poziva države članice in ESZD, naj razmislijo o okrepitvi neposrednih stikov med ljudmi prek tesnejših odnosov z lokalnim prebivalstvom in nacionalnimi oblastmi, bolj ciljanem strateškem komuniciranju v lokalnih jezikih, da bi uravnotežili negativne učinke, in po potrebi odkrito spregovorijo o svoji kolonialni preteklosti;

83. spodbuja ESZD, naj nadaljuje napredek, ki ga je že dosegla misija Evropske unije za vojaško usposabljanje v Mozambiku (EUTM Mozambique) pri odzivanju na vse večjo teroristično grožnjo v Cabo Delgadu in pri usposabljanju mozambiških sil na terenu; je še vedno zaskrbljen zaradi nevarnosti širjenja te grožnje na tem območju; poziva k takojšnjemu ukrepanju za pospešitev dobave nesmrtonosne vojaške opreme;

84. poudarja, da od petih misij EU za usposabljanje (EUTM) in misij vojaškega partnerstva (EUMPM) v Afriki tri od teh misij (Srednjeafriška republika, Mali, Niger) zdaj potekajo precej počasneje ali pa so bile uradno začasno prekinjene; opozarja tudi, da nekatere civilne misije, ki nudijo pomoč domačim varnostnim silam, mirujejo (EUCAP Sahel Mali)**,** slabo delujejo (EUAM RCA) ali se umikajo (EUCAP Sahel Niger); poudarja, da mora imeti napoteno osebje nujno dostop do orodij, usposabljanja, opreme in virov, da se lahko EU in njenim državam članicam zagotovijo informacije in obveščevalni podatki; meni, da je koncept podpornega delovanja še vedno nepogrešljiv pri misijah usposabljanja, saj evropskim svetovalcem na terenu dopušča, da čim natančneje preverijo, ali so bili programi usposabljanja pravilno izpeljani in ali so v skladu z operativnimi potrebami lokalnih oboroženih sil;

85. poleg tega poziva ESZD in države članice, naj natančno proučijo pristojnosti vseh misij SVOP v Afriki, po potrebi celo njihovo morebitno odpoved, da se za vsako misijo določijo dosegljivi cilji in mejniki glede na sedanje politične razmere, ter naj se razišče, kako bi bilo mogoče te misije preoblikovati, da bi učinkoviteje služile novi večdimenzionalni in prilagojeni strategiji EU v Sahelu in Afriki v okviru njenega celostnega pristopa;

86. pozdravlja, da se je v tesnem sodelovanju s Slonokoščeno obalo, Gano, Togom in Beninom začela varnostna in obrambna pobuda EU v podporo zahodnoafriškim državam Gvinejskega zaliva, ki naj bi sprva trajala dve leti;

87. obžaluje, da številne afriške države še vedno niso podprle resolucije Generalne skupščine OZN, v skladu s katero bi obsodili Rusijo, podprli ozemeljsko celovitost Ukrajine in pozvali k miru;

88. pozdravlja posodobitev pomorske strategije in akcijskega načrta EU ter zavezo za okrepitev vloge Unije kot ponudnika mednarodne pomorske varnosti; pozdravlja tudi dejstvo, da pregled vključuje okrepitev sedanjih pomorskih operacij; je zadovoljen, da je v posodobljeni različici predlagano raziskovanje novih interesnih območij na morju, na katerih bi bilo mogoče izvajati koncept „koordinirane prisotnosti na morju“ na podlagi izkušenj, pridobljenih v Gvinejskem zalivu in severozahodnem Indijskem oceanu; poziva države članice, naj se dejavno vključijo v te pobude in okrepijo svoje vojaške pomorske zmogljivosti, da bi povečale prisotnost in prepoznavnost EU v Sredozemlju, Črnem morju, Atlantiku, indijsko-pacifiški regiji in svetovnem pomorskem sektorju ter se učinkovito spoprijele z grožnjami in izzivi v Baltskem morju;

89. poudarja, da je treba zagotoviti varnost črnomorske regije in nuditi tehnično pomoč pri odstranjevanju min v ukrajinskih morskih vodah ter spodbuditi države članice, naj v zvezi s tem pripravijo vaje usposabljanja s poudarkom na razvoju zmogljivosti za preprečevanje min na morju in zaščiti kritične infrastrukture na morskem dnu; poudarja, da bi bilo treba podobno tehnologijo preskusiti in uporabljati v drugih evropskih morjih, kjer problem neeksplodiranih ubojnih sredstev in kemičnega orožja, odvrženega v prejšnjem stoletju, že ogroža varnost, okolje, zdravje in gospodarstvo, na primer v Baltskem, Jadranskem in Severnem morju; poziva Komisijo, naj poveča financiranje za reševanje tega vse večjega izziva;

90. poudarja, da mora EU zaradi vse večjih geopolitičnih napetosti na morju zagotoviti svobodo plovbe, varnost pomorskih komunikacijskih poti ter svojih plovil in posadk, infrastrukturo na odprtem morju in delovanje proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu ter dejanski nadzor svojih zunanjih morskih meja, če želi preprečiti nezakonite dejavnosti; poudarja, da je treba okrepiti sodelovanje med EU in Natom na področju pomorske varnosti, da bi zajeli vsa vprašanja skupnega interesa na tem področju;

91. poudarja, da mora EU, če želi preprečiti nezakonite dejavnosti, zaradi vse večjih geopolitičnih napetosti na morju učinkovito nadzorovati svoje zunanje morske meje; obžaluje, da se kljub okviru omejevalnih ukrepov, ki ga je EU vzpostavila 11. novembra 2019 kot odziv na nezakonite vrtalne dejavnosti Turčije v vzhodnem Sredozemlju, slednje še nadaljujejo;

92. pozdravlja dejstvo, da je Turčija v Generalni skupščini OZN podprla obsodbo ruske vojne agresije na Ukrajino, in njeno zavezanost suverenosti in ozemeljski celovitosti Ukrajine, hkrati pa obžaluje, da turško izogibanje sankcijam EU zmanjšuje njihovo učinkovitost, ter poziva Komisijo, naj to prouči; ponovno poziva Turčijo, naj uskladi svoje ravnanje s sankcijami EU zoper Rusijo;

93. obžaluje stališča in politike Turčije na nekaterih področjih, ki zadevajo EU in njene sosede ter pomenijo grožnjo regionalnemu miru, varnosti in stabilnosti, medtem ko priznava, da je Turčija strateško pomembna država; odločno obsoja nezakonite dejavnosti Turčije na Cipru, na primer nenehno kršenje resolucij Varnostnega sveta OZN 550(1984) in 789(1992), iz katerih izhaja poziv Turčiji, naj območje Varoše prepusti zakonitim prebivalcem pod začasno upravo OZN, ter nedavne napade na pripadnike mirovnih sil OZN v varovalnem pasu v bližini vasi Pyla/Pile, ki je v lasti obeh skupnosti; obsoja poziv turškega predsednika Recepa Tayyipa Erdoğana, naj mednarodna skupnost prizna separatistično enoto na okupiranem Cipru, s čimer se odpoveduje ustreznim resolucijam Varnostnega sveta OZN, ki pozivajo k dvoskupnostni in dvoconski federaciji z enotno mednarodno pravno osebnostjo, enotno suverenostjo, enotnim državljanstvom in politično enakostjo, ki je tudi v skladu s pravnim redom EU;

94. obžaluje, da Turčija kljub prizadevanjem za umiritev razmer nadaljuje s svojimi enostranskimi provokativnimi dejanji in nespoštovanjem resolucije Varnostnega sveta OZN o embargu na orožje za Libijo v zvezi z operacijo IRINI, s čimer krši mednarodno pravo, celo Konvencijo OZN o pomorskem mednarodnem pravu in suverene pravice držav članic EU, zlasti Grčije in Cipra, v vzhodnem Sredozemlju; pozdravlja nedavno skupno izjavo voditeljev Turčije in Grčije o dobrih sosedskih odnosih, odpiranju komunikacije, zmanjšanju napetosti s krepitvijo vojaškega zaupanja, povečanju trgovine in prizadevanjih za rešitev vprašanj v Egejskem morju; ugotavlja, da je Turčija vse bolj prisotna na območjih, kjer ima EU ključne varnostne interese in misije SVOP, ter jo poziva, naj ne spodkopava interesov in misij EU na teh območjih; ponovno obsoja podpis memorandumov o soglasju med Turčijo in Libijo o celovitem varnostnem in vojaškem sodelovanju ter o razmejitvi morskih območij, ker se ti memorandumi nanašajo drug na drugega in pomenijo očitno kršitev mednarodnega prava, ustreznih resolucij Varnostnega sveta OZN in suverenih pravic držav članic EU;

95. poudarja, da se morajo naložbe v regionalni in svetovni nadzor nad orožjem, njegovo neširjenje in razorožitev, sploh če gre za multilateralne pristope, občutno okrepiti; poudarja potrebo po večji preglednosti in zmanjševanju razlik na nacionalni in evropski ravni glede izvoza orožja; poziva države članice, naj v celoti upoštevajo Skupno stališče 2008/944/SZVP z dne 8. decembra 2008, ki opredeljuje skupna pravila glede nadzora izvoza vojaške tehnologije in opreme, kakor je bilo spremenjeno s Sklepom Sveta (SZVP) 2019/1560; priznava pristojnosti držav članic pri njihovih politikah javnega naročanja na področju obrambe;

96. ponovno izraža popolno podporo zavezanosti EU in njenih držav članic Pogodbi o neširjenju jedrskega orožja kot temelju režima neširjenja jedrskega orožja in razoroževanja; vztraja, da je treba zagotoviti močno in konstruktivno vlogo EU pri razvoju in krepitvi globalnih prizadevanj za neširjenje jedrskega orožja na podlagi pravil ter arhitekture nadzora nad orožjem in razoroževanja;

97. poudarja, da mora EU še naprej razvijati svoje zmogljivosti na vseh področjih, da bi zaščitila suverenost vseh držav članic, hkrati pa utreti pot dolgoročnemu prenosu bremena, tako da bo EU prevzela več odgovornosti za svojo obrambo in okrepila varnostno sodelovanje z Natom in podobno mislečimi partnerji po vsem svetu; pozdravlja ustanovitev Schumanovega foruma za varnost in obrambo kot platforme za izmenjavo med partnerji, ki temelji na enakosti in vzajemnem spoštovanju;

98. najodločneje poudarja pomen zavezništva EU – ZDA, ki temelji na skupnih vrednotah demokracije, svobode in pravne države; ceni odločno zavezanost in sodelovanje Združenih držav pri teritorialni obrambi Evrope, zlasti v luči ruske vojne agresije na Ukrajino, zaradi katere je celotna celina v nevarnosti; toplo pozdravlja okrepljeno partnerstvo z Združenimi državami Amerike, zlasti podpis dogovora o izvajanju med Evropsko obrambno agencijo in Ministrstvom za obrambo Združenih držav Amerike aprila 2023, dialoge EU – ZDA o varnosti in obrambi ter o Kitajski; poziva EU, naj še naprej dejavno sodeluje z ZDA v okviru strateškega dialoga EU – ZDA o varnosti in obrambi, na primer o vzajemnih varnostnih in obrambnih pobudah, razoroževanju in neširjenju orožja, vplivu motečih tehnologij, podnebnih spremembah, hibridnih grožnjah, kibernetski obrambi, vojaški mobilnosti, kriznem upravljanju in odnosih s konkurenčnimi strateškimi državami;

99. opozarja na pomen tesnejšega sodelovanja pri proizvodnji in javnem naročanju obrambnih proizvodov, tudi z enakim dostopom do trga za obrambno industrijo; v zvezi s tem pozdravlja prizadevanja EU, da bi izboljšala svoje obrambne zmogljivosti in prevzela večjo odgovornost za lastno obrambo;

100. ponovno poziva k institucionaliziranemu varnostnemu in obrambnemu sodelovanju z Združenim kraljestvom, vključno s tesnejšim sodelovanjem na področju izmenjave informacij, vojaške mobilnosti, vzajemnih varnostnih in obrambnih pobud, kriznega upravljanja, kibernetske varnosti, hibridnih groženj, tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja ter naših odnosov s skupnimi strateškimi konkurenti; spodbuja Združeno kraljestvo k resnemu sodelovanju z EU pri perečih strateških izzivih; spodbuja PP/VP, naj Združeno kraljestvo povabi na neformalna srečanja ministrov za zunanje zadeve (in obrambo) Sveta, da bi izmenjali mnenja o vprašanjih skupnega interesa, pri tem pa v celoti zaščitijo avtonomijo odločanja EU;

101. poudarja pomen partnerske razsežnosti strateškega kompasa pri krepitvi sodelovanja med EU in njenimi podobno mislečimi zaveznicami in partnerji po svetu, da bi se zoperstavili tujim strategijam, katerih cilj je spodkopati EU in destabilizirati na pravilih temelječi mednarodni red; pozdravlja dolgo pričakovano tretjo skupno izjavo o sodelovanju EU – NATO, s katero je potrjeno, da sta EU in NATO bistvena partnerja, ki imata skupne vrednote in strateške interese ter se dopolnjujeta, da bi zaveznicam Nata zagotovili koristi močnega evropskega stebra v Natu; zlasti poziva k sinergijam in skladnosti med strateškim konceptom Nata in strateškim kompasom EU, še posebej v boju proti ruski agresiji, vojaški mobilnosti, hibridnem in kibernetskem vojskovanju, vključno s kampanjami tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja, svetovno pomorsko varnostjo, bojem proti tradicionalnim grožnjam, kot je terorizem, in zagotavljanjem podpore partnerjem;

102. pozdravlja pristop Finske k Natu; zelo obžaluje zamudo pri ratifikaciji pristopa Švedske k Natu; pri tem še naprej obsoja poskuse spodkopavanja demokratičnih svoboščin v državah članicah EU z uporabo sredstev, namenjenih pritiskom za izdajo soglasja o pristopu Švedske k Natu; v zvezi s tem pozdravlja dolgo zakasnelo odločitev Turčije in Madžarske, da odobrita pristop Švedske k Natu; poziva turške oblasti, naj izpolnijo svojo obljubo o konstruktivnejšem partnerstvu v Natu, tudi v vzhodnem Sredozemlju;

103. pozdravlja skupno sporočilo o akcijskem načrtu o vojaški mobilnosti 2.0 kot ključnem prispevku h krepitvi evropske varnosti, kot je priznano v strateškem kompasu; opozarja na pospešeno sprejemanje projektov prometne infrastrukture z dvojno rabo po ruski vojni agresiji na Ukrajino; opozarja, da je treba zagotoviti zadostna finančna sredstva, da se bo v prihodnjih letih nadaljeval niz teh projektov;

104. poudarja pomen razvoja varnostnih in obrambnih dialogov s partnerji po vsem svetu, zlasti na Zahodnem Balkanu in v vzhodnem partnerstvu, pa tudi s ključnimi partnerji na strateških pomorskih območjih, kot so tista, ki se raztezajo od južnega sosedstva in indijsko-pacifiške regije, od vzhodne obale Afrike do južnega Pacifika in od Arktike do Daljnega vzhoda; poziva k poglobitvi vojaško-varnostnega sodelovanja z državami v neposrednem evropskem sosedstvu, in sicer s krepitvijo varnostne razsežnosti ter dialogov o varnostni in obrambni politiki; ponovno poziva k poglobljenemu sodelovanju z mednarodnimi organizacijami, kot so med drugim Organizacija združenih narodov, Afriška unija in njene mirovne misije na skupnih območjih ter OVSE na področju varnosti;

105. priznava, da ima arktična regija velik strateški in geopolitični pomen zaradi nastajajočih pomorskih poti, bogatih naravnih virov in priložnosti za gospodarski razvoj, nastalih zaradi globalnega segrevanja, a postaja tudi vse bolj vprašljiva; meni, da so rastoče dejavnosti in interesi avtoritarnih režimov, vključno z Rusijo in Kitajsko, na Arktiki skrb vzbujajoči; poudarja potrebo po ohranitvi varnosti, stabilnosti in sodelovanja na Arktiki; meni, da mora regija ostati varna pred vojaškimi napetostmi in izkoriščanjem naravnih virov, pri čemer je treba spoštovati pravice domorodnih ljudstev; ponovno poudarja, da je treba arktično politiko Unije vključiti v skupno varnostno in obrambno politiko ter vzpostaviti učinkovito sodelovanje z Natom; poziva k redni obravnavi vprašanja Arktike na sejah Političnega in varnostnega odbora ter Sveta;

106. odločno obsoja številne raketne poskuse, ki jih je Severna Koreja izvedla leta 2023; poudarja posebno odgovornost Kitajske in Rusije v zvezi s Severno Korejo ter ju poziva, naj izkoristita svoj vpliv in preprečita nadaljnje zaostrovanje; izraža globoko zaskrbljenost zaradi nedavnega srečanja med severnokorejskim in ruskim voditeljem; odločno obsoja dobavo severnokorejskega orožja in balističnih raket Rusiji, ki se uporabljajo v vojaški agresiji proti Ukrajini, in ugotavlja, da Rusija z verjetnim okrepljenim vojaškim sodelovanjem krši sankcije in resolucije OZN o Severni Koreji; odločno obsoja Iran, ker je Rusiji dobavil brezpilotne zrakoplove in rakete, ki jih je ta uporabila v svoji vojni agresiji na Ukrajino, in poudarja, da so glede Irana potrebna nadaljnja mednarodna prizadevanja v tesnem sodelovanju z našimi partnerji;

Vloga Evropskega parlamenta

107. poziva h krepitvi parlamentarne demokracije in boljšemu nadzoru nad partnerskimi državami, ki niso članice EU, s parlamentarnimi dialogi o varnostnih in obrambnih vprašanjih ter s krepitvijo parlamentarne odpornosti na hibridne grožnje, ki vključujejo kibernetske grožnje in tuje manipuliranje z informacijami in vmešavanje;

108. ugotavlja, da je nedavno povečanje izdatkov za obrambne politike in programe na ravni EU in med državami članicami posebnega pomena za evropsko obrambo in varnost, da odraža potrebe sedanjega varnostnega konteksta in kaže na razvoj obrambe kot pravega področja politike EU, ki zahteva popoln parlamentarni nadzor in odgovornost, z namenom zagotoviti, kako bodo ti programi in politike najučinkoviteje prispevali k doseganju strateških ciljev EU ter zaščiti evropskih varnostnih in obrambnih interesov; v zvezi s tem ponavlja svojo zahtevo po delegiranih aktih za delovne programe obrambnih industrijskih programov, ki se financirajo iz proračuna EU; odločno ponavlja svojo zahtevo po ustanovitvi polnopravnega Odbora Evropskega parlamenta za varnost in obrambo, ki bo imel polno zakonodajno in proračunsko odgovornost za evropske obrambne zadeve, vključno z ukrepi za krepitev tehnološke in industrijske baze evropske obrambe, pod pogojem, da ta odbor prevzame vodilno vlogo pri nastajajočem obrambnem pravnem redu v okviru EU s skrbnim pregledom, zakonodajo in proračunsko odgovornostjo;

109. v zvezi z uspešnim sodelovanjem med Pododborom za varnost in obrambo (SEDE) in Odborom za industrijo, raziskave in energetiko pri pripravi uredbe EDIRPA poudarja, da je treba do ustanovitve polnopravnega odbora ta pododbor vključiti v vse zakonodajne postopke, ki imajo pomembne posledice za evropsko obrambo;

110. poziva ESZD, naj redno in izčrpno poroča SEDE o izvajanju strateškega kompasa;

°
° °

111. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Evropskemu svetu, Svetu, podpredsedniku Evropske komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, predsednici Komisije in pristojnim komisarjem, generalnemu sekretarju OZN, generalnemu sekretarju zveze Nato, predsedniku parlamentarne skupščine zveze Nato, agencijam EU za varnost in obrambo ter vladam in parlamentom držav članic.